

[illegible]

- Polski rynek ewaluacji
- Sylwetki członków PTE
- Profile firm ewaluacyjnych

Wyniki badania wizerunku firm ewaluacyjnych

10 lat PTE

Ewaluacja w edukacji

Ewaluacja w sektorze pozarządowym

Komentarze ekspertów

WIĘCEJ NIŻ ANKIETOWANIE

WYKREOWANY PRZEZ POLSKICH BADACZY

TECHNIKI BADAŃ:

CATI

CATI@Home

CAPI

CAWI

CASI

MOBI

CADAS
PLATFORM

PRZEZ POLSKICH PROGRAMSITÓW WYKONANY

MODUŁY WSPOMAGAJĄCE:

CADAS Call Server - do kompleksowej obsługi telefonii

CADAS MySh - do raportowania badań Mystery Shopper

CADAS eStat - do drążenia surowych danych sondażowych

Licencje stałe

Licencje UseGPay

Licencje Pay4N

Hostowanie projektów

Już co 5-ta ankieta w Polsce na CADAS-ie

Ogółem 20,4 % ankiet rocznie (886 170 na 4 337 750^{*)}), z tego:

24,4 % ankiet CAWI (119 040 na 488 160^{*)})

21,9 % ankiet CAPI (296 890 na 1 354 830^{*)})

18,8 % ankiet CATI (470 240 na 2 494 760^{*)})

^{*)} Źródło danych: PTBRIO Katalog 2010 / 2011

Źródło fotografii: NASA, www.hubblesite.org/gallery

CADAS
PLATFORM

CADAS Software Sp. z o. o.
ul. Nowogrodzka 50 lok. 531
00-695 Warszawa

TEL.: +48 22 622 44 62

+48 22 622 44 52

FAX: +48 22 622 44 59

E-mail: info@cadass.pl

WEB: www.cadas.pl

Spis treści

- | | |
|--|---|
| 5. Wstęp | 72. 4P Research Mix Sp. z o.o. |
| 8. Polski rynek ewaluacji i badań dla sektora publicznego 2010 | 73. Agrotec Polska Sp. z o.o. |
| 33. Firmy badawcze i ewaluacyjne w opinii klientów | 74. ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o. |
| 43. PTE – 10 lat minęło... | 75. Coffey International Development Sp. z o.o. |
| 43. Towarzystwo wspierania rozwoju | 76. Ecorys Polska Sp. z o.o. |
| 44. Rozwój ewaluacji w Polsce w ciągu ostatniej dekady | 77. GfK Polonia Sp. z o.o. |
| 45. Ewaluacja w obszarze funduszy strukturalnych | 78. Millward Brown SMG/KRC |
| 47. Ewaluacja w edukacji | 79. Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o. |
| 47. Ewaluacja jako instrument zmiany w edukacji | 80. Otawa Group Sp. j. |
| 48. Ewaluacja – narzędzie poprawy jakości programu | 81. PBS DGA Sp. z o.o. |
| 48. System ewaluacji oświaty | 82. Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o. |
| 50. Ewaluacja w sektorze pozarządowym | 83. Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source” |
| 53. Struktura PTE | 84. PSDB Sp. z o.o. |
| 54. Lista członków PTE | 85. Taylor Economics Sp. z o.o. |
| | 86. TNS OBOP (OBOP Sp. z o.o.) |

Wydawca dołożył wszelkich starań, aby informacje zawarte w niniejszej publikacji były dokładne i aktualne w dniu oddania do druku. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne nieścisłości informacji zawartych w niniejszej publikacji oraz błędy w druku. Powielanie w jakiegokolwiek postaci oraz jakkolwiek techniką części lub całości niniejszej publikacji bez uprzedniego pisemnego zezwolenia wydawcy jest zabronione. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za reklamy zamieszczone w niniejszej publikacji.

© PTE 2011

Wydawca: Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, ul. Elektonowa 2 p. 14, 03-219 Warszawa
Adres do korespondencji: Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne, 05-840 Brwinów, skr. poczt. 30
pte@pte.org.pl, www.pte.org.pl

Współpraca: Polskie Towarzystwo Badaczy Rynku i Opinii, Millward Brown SMG/KRC
nakład 1500 egz.

Projekt: ORA&Funksters, Produkcja: profesja druk
ISSN: 2083 - 5310



Firma **REALIZACJA** jest największą polską firmą zajmującą się realizacją badań terenowych.

W roku 2010 zrealizowaliśmy ponad milion wywiadów przy użyciu technik CATI, PAPI, CAPI, CAWI.

Infrastruktura – gwarancja jakości:

- 40 regionalnych oddziałów realizacji badań umożliwia realizację wywiadów w każdym regionie Polski
- Dysponujemy siatką ponad 2 000 ankieterów rozmieszczonych w całej Polsce
- Posiadamy ponad 1 000 laptopów korzystających ze specjalistycznego systemu informatycznego wspomagającego realizację badań terenowych
- Wszyscy nasi ankieterzy wyposażeni są w telefony komórkowe, które są lokalizowane w celu kontroli miejsca i czasu realizacji prowadzonych wywiadów
- Współpracujemy z ekspertami z dziedziny badań społecznych oraz ewaluacyjnych
- Współpracujemy z instytutami badawczymi
- Specjalizujemy się w realizacji badań społeczno-ekonomicznych w tym ewaluacyjnych dla instytucji samorządowych i pozarządowych.

Szanowni Państwo.

Ewaluacja, obecna w Polsce od przeszło dekady, jest dziś praktyką szeroko rozpowszechnioną. Badania takie są zamawiane przez urzędy administracji rządowej i regionalnej, instytucje rynku pracy, samorządy lokalne, organizacje pozarządowe oraz instytucje nauki i placówki edukacyjne. Wraz z poszerzeniem domeny ewaluacji powiększa się wartość rynku badań ewaluacyjnych.

Zamówienia realizowane dla sektora publicznego stanowią już 10 procent wartości polskiego rynku usług badawczych. Przychody z samych tylko ewaluacji wyniosły w minionym roku przeszło 10 milionów złotych. W najbliższych latach kwoty te powinny systematycznie wzrastać.

Rozwój rynku to także rosnące wymagania klientów. Oczekiwania wobec firm badawczych i ewaluacyjnych znacznie wykraczają poza wykonanie, terminowość i zgodność z zapisami umowy. Zamawiający poszukują wykonawców, którzy dostarczą dopasowanej do konkretnych potrzeb metodologii oraz użytecznych rekomendacji pozwalających na rozwiązanie określonych problemów.

Oczekiwanie wysokiej jakości idzie w parze z potrzebą posiadania przekrojowej informacji o rynku ewaluacji, tj. aktualnych trendach oraz ofercie i profilu działających na nim podmiotów. Przy obecnym deficycie analiz rynku badań zleczanych dla sektora publicznego pozyskanie tego rodzaju informacji jest bardzo utrudnione. Chcąc pomóc w rozwiązaniu tych trudności, podjęliśmy się zrealizowania badania polskiego rynku ewaluacji i badań dla sektora publicznego Anno Domini 2010. Składały się na nie trzy komponenty: ankietowanie firm badawczych i ewaluacyjnych, badanie opinii osób zlecających ewaluację i badania społeczne po stronie instytucji publicznych oraz analiza danych gromadzonych przez Portal Urzędu Zamówień Publicznych. Ich wyniki zamieszczamy na łamach tej publikacji.

Mamy nadzieję, że katalog ten będzie stanowił początek dorocznych publikacji Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego, które będą aktualną ilustracją rynku oraz diagnozą zachodzących na nim zmian.

Zapraszamy do lektury.

Z poważaniem
Maciej Szataj
prezes zarządu PTE

Nota metodologiczna

Prezentowane wyniki pochodzą z „Badania polskiego rynku ewaluacji i badań dla sektora publicznego”, które zostało zrealizowane przez PTE we współpracy z Millward Brown SMG/KRC, Polskim Towarzystwem Badaczy Rynku i Opinii (PTBRiO) oraz ORA&Funksters. Badanie składało się z trzech komponentów: ankietowania firm ewaluacyjnych i badawczych, analizy danych zastanych gromadzonych przez Portal Urzędu Zamówień Publicznych oraz ankietowania osób zlecających ewaluację i badania społeczno-gospodarcze po stronie instytucji publicznych (administracji rządowej i samorządowej, agencji państwowych, instytucji rynku pracy). Prezentowane w raporcie zestawienia bazują na danych dotyczących projektów zrealizowanych w roku 2010. W badaniu wzięło udział 41 firm oraz 106 osób reprezentujących klientów.

Dane dotyczące poszczególnych firm zostały zadeklarowane i autoryzowane przez podmioty ujęte w rankingach. Poprawność wyników autoryzowały obecne w rankingu firmy.

Analiza danych gromadzonych przez Portal Urzędu Zamówień Publicznych została oparta na danych dotyczących 344 postępowań. Były to zamówienia wyselekcjonowane na podstawie kodów CPV, słów kluczowych (np. ewaluacja, ocena, badanie, sondaż, ankieta) oraz opisów przedmiotu zamówienia. Z wyselekcjonowanej wstępnie liczby 509 postępowań zostały wyłączone zamówienia, dla których nie określono szczegółowej charakterystyki, tj. szacowanej wartości zamówienia, wartości wybranej oferty, wartości oferty najtańszej i najdrożej, liczby złożonych ofert.



ZAPRASZAMY NA VII EDYCJĘ STUDIÓW PODYPLOMOWYCH EWALUACJA PROJEKTÓW FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Nasza oferta edukacyjna studiów podyplomowych jest unikalna w skali Polski z czterech powodów:

- Po pierwsze, naszym polem specjalizacji jest polityka regionalna Unii Europejskiej. Uczymy ewaluacji funduszy strukturalnych - głównego pola badań zlecanych w Europie.
- Po drugie, studia przynoszą wiedzę praktyczną. Każde zajęcia prowadzone są przez osobę z dużym krajowym, a często i międzynarodowym doświadczeniem z danego tematu. Wszystkie wykłady ilustrowane są szczegółowo przykładami z Polski i krajów Unii Europejskiej. W nauczaniu stosujemy najnowsze techniki pracy tzw. "learning by doing" (nauka poprzez praktykę) - uczestnicy pod opieką merytoryczną profesjonalistów pracują w grupach nad rozwiązaniem rzeczywistych studiów przypadku. Do dyspozycji mają też szerokie zaplecze techniczne oferowane przez uczelnię (sale informatyczne, oprogramowanie SPSS oraz do MindMappingu).
- Po trzecie, uczymy ewaluacji zarówno z punktu widzenia interesów instytucji publicznych (zlecających kontraktów ewaluacyjnych), jak i od strony wykonawców (ekspertów, firm i instytucji naukowych realizujących kontrakty). Dzięki profesjonalistom pochodzącym z PARP, MRR, instytucji naukowych oraz firm badawczych, studenci poznają warsztat ewaluacyjny „od kuchni” z dwóch bardzo ważnych perspektyw - prywatnej i publicznej.
- Po czwarte, naszym bogactwem są sami studenci. Na naszych zajęciach spotykają się osoby zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego, z różnymi doświadczeniami i wykształceniem. Mając możliwość wspólnej pracy w grupach, wspomagani przez profesjonalistów studenci tworzą unikalną platformę wspólnej nauki i wymiany doświadczeń.



Kontakt:
Aneta Małkowska
tel. 22 519 21 92
e-mail: anetam@kozminski.edu.pl
www.studiapodyplomowe.pl

AKADEMIA LEONA KOŹMIŃSKIEGO, ul. Jagiellońska 57/59, 03-301 Warszawa

www.studiapodyplomowe.pl

Polski rynek ewaluacji i badań dla sektora publicznego

Rynek w liczbach

Dla firm realizujących ewaluację i inne badania dla sektora publicznego pracuje ponad 11 tysięcy osób (zatrudnionych w firmach lub współpracowników). Forma współpracy jest w dużym stopniu uzależniona od charakteru wykonywanych prac. Wśród osób zajmujących wyższe stanowiska dominującą formą współpracy jest zatrudnienie na pełen etat. W przypadku osób realizujących zadania merytoryczne większą liczbę również stanowią pracownicy etatowi, jednak ich przewaga nie jest aż tak wyraźna jak wśród pracowników administracyjnych. Współpraca w formie zatrudnienia w niepełnym wymiarze, samozatrudnienia lub dorywczego realizowania zadań jest natomiast przeznaczona dla osób zaangażowanych w realizację badań (ankieterzy, rekruterzy, koordynatorzy). Oprócz osób zatrudnionych przez wykonawców są też osoby pracujące po stronie zamawiających oraz niemała grupa „wolnych strzelców” i prowadzących samodzielnie ewaluację i badania na potrzeby organizacji pozarządowych. Gdyby uwzględnić w szacunkach również takich pracowników, można przyjąć, że ewaluacją i badaniami dla sektora publicznego zajmuje się zawodowo około 13 tysięcy osób.

Tabela 1. Pracownicy branży ewaluacji i badań sektora publicznego

Pracownicy, współpracownicy	Łączna liczba pracowników	Liczba pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze	Liczba pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze lub współpracujących dorywczo
pracownicy merytoryczni	1 112	660	452
pracownicy administracyjni	128	92	36
ankieterzy, rekruterzy, koordynatorzy	10 278	2 045	8 233



DYSERSJA

badania społeczne i ewaluacyjne

Stosując:

- ▶ Badania ankietowe – prowadzone przez telefon, Internet i bezpośrednio
- ▶ Wywiady jakościowe – indywidualne i grupowe
- ▶ Analizę dyskursu
- ▶ Badania etnograficzne
- ▶ Badania Tajemniczy Klient
- ▶ Eye tracking
- ▶ Panele ekspertów
- ▶ Analizę danych zastanych

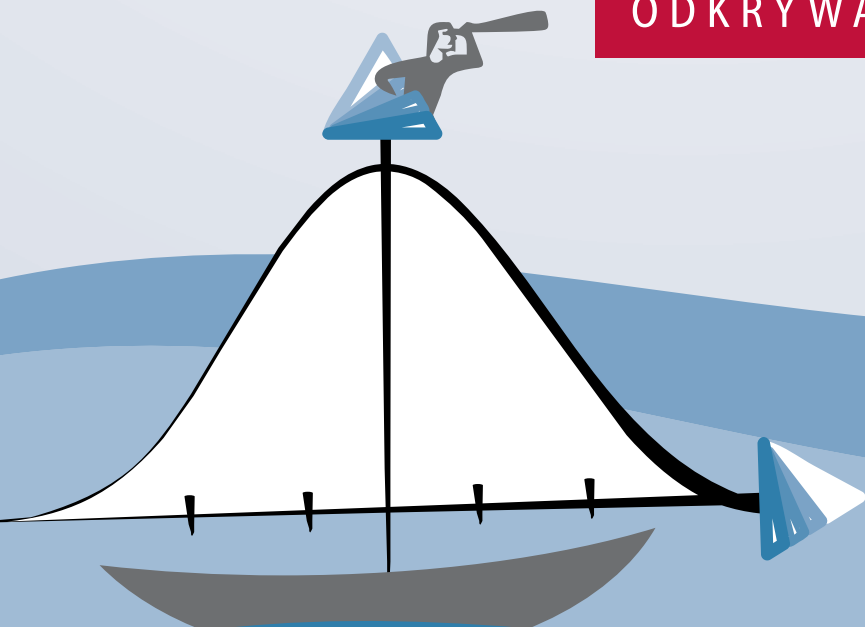
Badamy:

- ▶ Rozwój regionalny i terytorialny
- ▶ Innowacyjność gospodarki
- ▶ Rynek pracy
- ▶ Pomoc społeczną
- ▶ Jakość rządzenia (good governance)
- ▶ Dialog społeczny
- ▶ Przedsięwzięcia finansowane ze środków UE
- ▶ Kampanie promocyjne

Na zamówienie:

- ▶ Ministerstw i agend rządowych
- ▶ Urzędów Marszałkowskich
- ▶ Instytucji otoczenia biznesu
- ▶ Instytucji rynku pracy
- ▶ Instytucji pomocy społecznej
- ▶ Instytucji naukowych
- ▶ Partnerów społecznych
- ▶ Organizacji pozarządowych
- ▶ Przedsiębiorstw

ODKRYWAMY ROZWIĄZANIA



Dowiedz się więcej na www.dyspersja.com

Wielkość rynku

Łączna wartość ubiegłorocznych przychodów z ewaluacji i badań realizowanych dla sektora publicznego wyniosła ponad 45 milionów złotych. Pamiętając, że nie dalej jak kilka lat temu ewaluacja była zlecana najwyżej kilkanaście razy rocznie, a badania społeczne, i to na bardzo skromną skalę, realizowała tylko garstka instytucji, łatwo dostrzec dynamikę tego segmentu usług. Udział sektora publicznego jako klienta usług badawczych rośnie we wręcz spektakularnym tempie. Pod koniec lat 90. wartość zleceń od instytucji publicznych wynosiła zaledwie około 2% rynku. W połowie minionej dekady było ich już około 5%. W ciągu ostatnich dwóch lat wartość ta uległa podwojeniu i szacowana jest dziś na blisko 10%. Dla porównania obecny udział sektora publicznego w rynku usług badawczych jest podobny jak w Stanach Zjednoczonych oraz w zestawieniach ogólnoswiatowych. Przewyższa nieco udział notowany na rynku francuskim oraz wyraźnie - udział notowany na rynku niemieckim.

Czynnikiem decydującym o rozwoju ewaluacji i badań dla sektora publicznego są bez wątpienia fundusze europejskie. Pojawienie się badań ewaluacyjnych jako dostrzegalnego na rynku rodzaju usług zostało wręcz wywołane przez programy unijne. Wymogi formalne spowodowały bowiem, że obligatoryjna stała się ewaluacja realizacji działań objętych unijnym dofinansowaniem.

Fundusze europejskie stanowią także źródło finansowania projektów badawczych prowadzonych przez wiele instytucji rządowych i samorządowych. Jest to kategoria obejmująca bardzo zróżnicowane zlecenia. Zaliczyć do niej należy między innymi niewielkie projekty prowadzone na zlecenie lokalnej administracji i służb zatrudnienia, cykliczne badania rynku pracy, badania gospodarcze na poziomie krajowym i regionalnym (np. analizy konkurencyjności). Zjawiskiem charakterystycznym w ostatnich miesiącach i nieznanym jeszcze pełnego odzwierciedlenia w publikowanych danych jest duża liczba badań w obszarze edukacji i szkolnictwa wyższego, wśród których znajdują się zamówienia z budżetami o bezprecedensowej wielkości.

komentarz

prof. UJ dr hab.
Jarosław Górniak
kierownik
Centrum Ewaluacji
i Analiz Polityk
Publicznych UJ



Sektor publiczny w Polsce z opóźnieniem, ale i dużym impetem wszedł jako strona popytowa na rynek usług badawczych. Badania rynku, które od początku lat 90. XX wieku zadomowiły się u nas na dobre, są zależne od koniunktury; badania dla sektora publicznego – od dostępności środków, które na badania można lub należy – jak w przypadku ewaluacji – wyłożyć. Pozytywnym zjawiskiem jest jednak to, że badania dla sektora publicznego

są nie tylko popychane przez budżet, lecz także pociągane przez pojawiające się autentyczne zapotrzebowanie decydentów na wiedzę o problemach społecznych i efektach interwencji. Wiele firm wywodzących się z sektora badań opinii i rynku znalazło swoje dobre, a często i najwyższe miejsce na rynku badań dla administracji. Zamawiający powinni stale narzucać wysokie wymagania metodologiczne w stosunku do tych badań. To będzie oddziaływać także na standard badań marketingowych.



Poddyplomowe Studium Ewaluacji Programów Społecznych w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

pod patronatem Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego

- **Studia ewaluacyjne na Uniwersytecie Warszawskim – najlepszej uczelni w kraju.**
- **Wybitni wykładowcy, wieloletni praktycy ewaluacji (zagwarantowana perspektywa zamawiającego i wykonawcy).**

Studia umożliwiają zdobycie wiedzy i praktycznych umiejętności niezbędnych do pracy, zarówno w roli badacza-ewaluatora, jak i np. urzędnika administracji publicznej, w którego zakres obowiązków służbowych wchodzi zlecanie, monitorowanie i odbiór badań ewaluacyjnych.

Mocnym atutem naszego Studium jest komponent metodologiczny – zajęcia prowadzone przez wybitnych ekspertów dostarczają szerokiej wiedzy zarówno z zakresu metodologii nauk społecznych, jak i praktycznych aspektów realizacji badań.

Umożliwiają nabycie umiejętności planowania procesu badawczego, konstrukcji potrzebnych narzędzi oraz sposobów analizy danych.

W efekcie, rozwijając umiejętności warsztatowe, zajęcia Studium sprzyjają realizacji solidnych badań ewaluacyjnych o mocnych metodologicznie podstawach.

Więcej informacji:

www.is.uw.edu.pl

komentarz

**Mirostaw
Kalinowski**dyrektor działu
realizacji
MB SMG/KRC

Publikacja katalogu PTE jest przedsięwzięciem zasługującym na uwagę nie tylko ze względu na interesujące wyniki, jakie znajdujemy na jego łamach. Jest to również sygnał świadczący o profesjonalizacji polskiej ewaluacji i badań dla sektora publicznego. Cieszy to tym bardziej, że poprawa poziomu i wzmocnienie siły oddziaływania tego rodzaju badań leży nie tylko w interesie branży, ale także w interesie społecznym. Pozostaje mieć

nadzieję, że w ślad za tym pójda inicjatywy zmierzające do wzmocnienia kontroli nad jakością realizacji zleczanych projektów. Działania te powinny być podejmowane po obydwu stronach – zamawiających i wykonawców – ponieważ zaniedbania na tym etapie mogą prowadzić do nieodwracalnych konsekwencji dla jakości danych. Zamawiający powinni lepiej zrozumieć tajniki kontroli procesu zbierania danych (np. kontroli pracy ankierów, zasad docierania do respondentów, wymagań dotyczących zaplecza technicznego i organizacyjnego). Wyzwaniem dla wykonawców jest natomiast lepsze zrozumienie specyfiki projektów kontraktowanych przez sektor publiczny. Ich tematyka wymaga odmiennego podejścia do interpretacji danych, niż ma to miejsce w badaniach rynkowych. Zupełnie inne jest również podejście do doboru prób i ekstrapolacji wyników. Zamawiający oczekują częstokroć wnioskowania na poziomie gmin, regionów lub kraju. Dla badacza przywykłego do prób kwotowych i celowych może to stanowić trudność. Wbrew pokutującemu przekonaniu opracowanie raportu ewaluacyjnego jest zadaniem trudniejszym niż niejednego raportu z badania marketingowego.

komentarz

**Piotr
Stronkowski**dyrektor zarządzający
Coffey Polska

Rynek badań i ewaluacji staje się coraz bardziej atrakcyjny. Wartość udzielonych w minionym roku zamówień to ponad 45 mln zł. W efekcie na rynku tym bardzo widoczny jest udział dużych firm badawczych. Dotyczy to jednak ogółu badań dla sektora publicznego. W przypadku ewaluacji dominują mniejsze, bardziej wyspecjalizowane firmy. Trend ten należy ocenić pozytywnie. Ewaluacja to typ badań wymagający niestandardowego

podejścia metodologicznego i eksperckiej wiedzy. Taka segmentacja rynku może prowadzić do poprawy jakości badań ewaluacyjnych.

komentarz

**Paulina
Fabrowska**

Ecorys Polska



Osiem lat temu, gdy zaczynaliśmy budować rynek ewaluacji w Polsce, badania były prowadzone przede wszystkim z uwagi na wymogi stawiane przez UE, związane z wdrażaniem funduszy pomocowych. W ostatnich latach widzimy istotną zmianę, jeśli chodzi o podejście zamawiających – instytucje sektora publicznego rozumieją już, że badania to nie zło konieczne, ale źródło przydatnych informacji, pomocnych w re-

alizacji ich zadań. Ta zmiana oczywiście nas cieszy, bo oznacza, że nasza praca jest doceniana i mogliśmy choć trochę przyczynić się do ukształtowania nowego podejścia w zarządzaniu publicznym. W kolejnych latach spodziewamy się dalszego wzrostu rynku badań dla sektora publicznego, w większej mierze także w obszarach niezwiązanych bezpośrednio z wdrażaniem funduszy strukturalnych.

Ranking firm

Tabela 2. Ranking firm ze względu na wielkość przychodu z projektów badawczych (w tym ewaluacji) dla sektora publicznego zrealizowanych w roku 2010 (Top 10)

Lp.	Nazwa firmy	Przychód netto w zł
1	Millward Brown SMG/KRC	7 000 000
2	4P Research Mix	5 140 000
3	PSDB	4 654 009
4	PBS DGA	4 600 000
5	IBC Group Central Europe Holding	3 500 000
6	GfK Polonia	3 363 933
7	TNS Pentor	2 600 000
8	Agrotec Polska	2 505 413
9	Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej	1 600 000
10	EGO	1 421 971
Łączna wielkość przychodu badanych firm z projektów badawczych zrealizowanych dla sektora publicznego (n=31)		45 452 843 zł

W pierwszej dziesiątce firm uzyskujących największe przychody ze wszystkich usług badawczych dla sektora publicznego obecnych jest aż sześć dużych firm badawczych, zajmujących czołowe pozycje w rankingach PTBRIO i OFBOR. Ich silna pozycja jest związana zapewne z potencjałem technicznym i organizacyjnym, wymaganym przy realizacji dużych badań terenowych. Zupełnie inaczej kształtuje się natomiast ranking według przychodów wyłącznie z badań ewaluacyjnych.

Zaproszenie do uczenia się

Profesor Korporowicz, nieustrudzony propagator ewaluacji, 11 lat temu zapraszał do twórczego wykorzystania w Polsce tej formy doskonalenia działań publicznych.

Z perspektywy 2011 roku wydaje się, że polska administracja przyjęła to zaproszenie – początkowo nieco z przymusu, pod wpływem wymogów UE, z czasem przekonując się o przydatności ewaluacji. Świadczą o tym: imponujący wzrost badań ewaluacyjnych (z kilku badań w 2000 r. do ponad 100 w 2010 r.), silna i stabilna sieć doświadczonych instytucji zlecających badania (ponad 75 jednostek), zróżnicowany rynek wykonawców oraz dynamiczny rozwój nowych metod.

Wzbierająca fala raportów prowokuje do szerszego spojrzenia na naszą krajową sytuację i postawienia kilku krytycznych pytań.



O co chodzi
z tym MUS-em?

Pytanie podstawowe brzmi: **Czy wyniki badań ewaluacyjnych są wykorzystywane?** Innymi słowy, na ile fala ewaluacji sprawia, że jesteśmy mądrzejsi i skuteczniejsi w osiągnięciu pożądanej zmiany społeczno-gospodarczej? Pierwsze analizy w ramach badania "Ocena systemu realizacji polityki spójności w Polsce w ramach perspektywy 2004–2006", realizowanego dla Krajowej Jednostki Oceny, wskazują, że użyteczność ewaluacji jest oceniana na szkolną trójkę z plusem.

Tak powściągliwa ocena skłania do postawienia kolejnego pytania: **Co decyduje o tym, że ewaluacja jest lub nie jest wykorzystywana?** Dotychczasowe badania naukowe identyfikują najczęściej trzy kwestie decydujące o użyciu ewaluacji. To merytoryczna jakość raportu, forma komunikacji wyników oraz mechanizmy korzystania z informacji i wiedzy w instytucjach publicznych. Spójrzmy więc, co nasze dotychczasowe doświadczenia krajowe mówią nam o powyższych kwestiach.

Jaka jest jakość naszych krajowych badań? Możemy wskazać za Krajową Jednostką Oceny („Evaluation Systems in the Visegrad Member States”, 2009), że w ocenie odbiorców badań – administracji publicznej – polskie ewaluacje są oparte na stosunkowo rzetelnym warsztacie, a co za tym idzie, dają wiarygodne informacje. Co więcej, jakość ewaluacji powoli rośnie. Wydaje się więc, że kwestia ta nie jest problemem.

Na ile komunikatywny jest język polskich raportów ewaluacyjnych? Najnowsze badania zespołu filologów z Uniwersytetu Wrocławskiego („Język raportów ewaluacyjnych”, raport dla MRR) wskazują na bardzo niepokojącą sytuację – raporty ewaluacyjne są pisane językiem technicznym, nieprzystępnym, a co więcej, nie są dostosowane do wymagań kluczowych odbiorców. Komunikatywność wyników jest więc wyzwaniem na kolejne lata.

Jak uczą się polskie instytucje publiczne? Tej kwestii jak dotąd nie badano na polskim gruncie. I właśnie z problemem uczenia się instytucji – czyli przełożenia informacji na wiedzę i działanie – próbuje zmierzyć się projekt MUS (Ministerstwa Uczące Się: www.mus.edu.pl).



O wzmocnienie procesów
nowoczesnego
zarządzania wiedzą
w polskich
ministerstwach –
MUS czyli
Ministerstwa Uczące Się

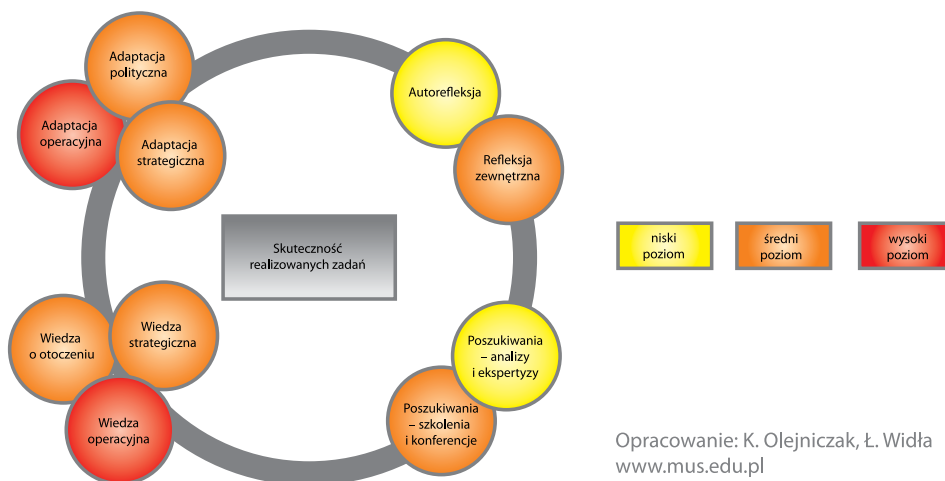
Ten czteroletni, innowacyjny projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Realizują go wspólnie trzy instytuty naukowe: EUROREG – Uniwersytet Warszawski (lider projektu), Zakład Nauk Administracji (Uniwersytet Warszawski) oraz Małopolska Szkoła Administracji Publicznej (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie). W projekcie uczestniczą cztery polskie ministerstwa: Ministerstwo Infrastruktury, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Środowiska.

Projekt MUS ma za zadanie:

- 1) zbadać mechanizmy uczenia się polskich instytucji rządowych,
- 2) zidentyfikować czynniki wpływające na uczenie się,
- 3) stworzyć i przetestować rozwiązania optymalizujące uczenie się polskich instytucji.

Pierwsze analizy pozwoliły nam zidentyfikować mechanizm uczenia się pracowników polskich ministerstw. Nasze wnioski opierają się na wynikach analizy czynnikowej danych zebranych w badaniu ankietowym z 3394 urzędnikami czterech ministerstw (stopa zwrotu 51%) oraz w 80 wywiadach ustrukturalizowanych z kierownictwem departamentów. Okazało się, że jego struktura odzwierciedla klasyczny mechanizm uczenia się, czyli ciąg pomiędzy: refleksją (1), poszukiwaniami (2), przyrostem wiedzy (3) i wreszcie adaptacją zachowań (4). Model przedstawiamy na poniższym schemacie.

Mechanizm organizacyjnego uczenia się – wyniki departamentu X



Obecnie sprawdzamy, co najsilniej wpływa na stan i dynamikę mechanizmu uczenia się w badanych departamentach. Sześć grup czynników, które wyłaniają się z naszego badania, to: zasoby departamentu, charakterystyka kadr, klimat organizacyjny zespołów, styl kierowania pracą ludzi przez ich przełożonych, rozległość sieci interakcji departamentu i wreszcie – szersze rozwiązania prawno-proceduralne i polityczne (na poziomie ministerstwa).

A jakie jest miejsce ewaluacji w tym mechanizmie organizacyjnego uczenia się? Ewaluacja mieści się w elemencie „poszukiwania – analizy i ekspertyzy”. Jest więc tylko jednym z elementów procesu uczenia się. Osadzając ewaluację w tym szerszym kontekście, widzimy jej szansę, rolę, ale też i ograniczenia. Poznając zaś rzeczywistość procesów uczenia się w instytucji, mamy szansę zrozumieć sposoby wpływania na nie.

Polskie instytucje przyjęły zaproszenie do robienia ewaluacji. Jesteśmy jednak dopiero w połowie drogi. Prawdziwym wyzwaniem jest sprawić, by w oparciu o wyniki badań instytucje podejmowały sensowne działania prorozwojowe. Zaproszenie do rzeczowej, opartej na dowodach refleksji na temat polityk publicznych jest wciąż aktualne. Zachęcamy Państwa do śledzenia postępów naszego projektu. Mamy nadzieję, że okaże się on inspiracją do refleksji również w Państwa instytucji.

dr Karol Olejniczak
kierownik merytoryczny projektu MUS

partnerzy
projektu:



Tabela 3. Ranking firm ze względu na liczbę projektów dla sektora publicznego zrealizowanych w roku 2010

Lp.	Nazwa firmy	Liczba projektów	Procentowy udział w łącznej liczbie projektów
1	Millward Brown SMG/KRC	110	14,8
2	PBS DGA	90	12,1
3	Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej	45	6,0
4	PSDB	32	4,3
5	ARC Rynek i Opinia	31	4,2
6	Grupa Gumułka – Euroedukacja	31	4,2
7	Ecorys Polska	30	4,0
8	IBC Group Central Europe Holding	30	4,0
9	Public Profits	28	3,8
10	CBM Indicator	25	3,4
Łączna liczba zrealizowanych projektów dla sektora publicznego (n=38)		725	

komentarz

Jacek Pokorski

PARP



Ranking firm ze względu na wielkość przychodu z projektów badawczych dla sektora publicznego, w porównaniu z analogicznym rankingiem firm ewaluacyjnych, pokazuje całkowite przetasowanie i sygnalizuje istotne różnice obu rynków. Firmy, które specjalizują się w badaniach ewaluacyjnych, najprawdopodobniej opierają swoją działalność na zupełnie innym modelu biznesowym, w mniejszym stopniu determi-

nowanym liczbą obserwacji wykonanych poszczególnymi technikami badawczymi. Wynika to niewątpliwie z charakteru ewaluacji – bliższej usłudze konsultingowej niż stricte badawczej. W konsekwencji, w czołówce rankingu ewaluatorów jednostkowe przypadki stanowią firmy, które możemy znaleźć w aktualnych zestawieniach PTBRiO dotyczących polskiego rynku badań, nawet jeśli weźmiemy pod uwagę tylko badania dla sektora publicznego.

DYREKTOR SZKOŁY

MIESIĘCZNIK KIEROWNICZEJ KADRY OŚWIATOWEJ

Czasopismo – „Dyrektor Szkoły – miesięcznik kierowniczej kadry oświatowej”
– niezastąpione źródło informacji o ewaluacji w oświacie:



- Wyniki ewaluacji zewnętrznej
- Debata o ewaluacji wewnętrznej
- Diagnostyka ewaluacji zewnętrznej
- Jakość ewaluacji

www.DyrektorSzkoły.pl

Szkolenia – wysoko wyspecjalizowane szkolenia w ramach Szkoły Ewaluacji

Szkoła
EWALUACJI



- Szkolenia z zakresu ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej
- Wykwalifikowana kadra szkoleniowa
- Szkolenia dla kadry kierowniczej i nauczycieli

www.DyrektorSzkoły.pl/szkolaewaluacji

Publikacje książkowe – cykl książek autorstwa Klemensa Stróżyńskiego, wieloletniego nauczyciela i wykładowcy Podyplomowego Studium Ewaluacji Dydaktycznej Uniwersytetu Gdańskiego.



- Praktyka ewaluacji w szkole + CD
Poradnik dyrektora
- Ewaluacja w ramach nadzoru pedagogicznego w przedszkolu + CD
- Prowadzenie ewaluacji w ramach nadzoru pedagogicznego

www.profinfo.pl

komentarz

Michał Wochdyrektor zarządzający
Agrotec Polska

Wyniki badania wskazują m.in., że rynek usług badawczych realizowanych dla sektora publicznego dzieli się na dwa segmenty. Pierwszy z nich to szeroko pojęte badania społeczne z dominującym komponentem ilościowym, charakteryzujące się metodyką zakładającą zastosowanie maksymalnie kilku metod i narzędzi. Kluczową rolę w tym segmencie odgrywają duże agencje badawcze, które dysponują znacznym potencjałem or-

ganizacyjnym i logistycznym umożliwiającym prowadzenie badań terenowych na dużych próbach na terenie całego kraju. Drugi – znacznie mniejszy segment – to badania ewaluacyjne, które w odróżnieniu od wspomnianych wcześniej badań społecznych prowadzone są zwykle w oparciu o bardziej rozbudowaną, indywidualną i często autorską koncepcję badawczą, która zakłada zastosowanie szerokiego zestawu ilościowych i jakościowych metod badawczych z jednoczesnym rozbudowanym komponentem analitycznym i eksperckim. W tym segmencie rynku kluczową rolę odgrywają relatywnie nieduże – zatrudniające zwykle do kilkunastu pracowników – firmy badawcze i konsultingowe, które swoją przewagę konkurencyjną starają się budować przez opracowywanie podejścia badawczego „szytego na miarę” dla każdego badania oraz przez budowanie zaplecza merytorycznego umożliwiającego prowadzenie analiz eksperckich z zakresu tematycznego, którego dotyczy prowadzone przez nie badania.

komentarz

Andrzej Gołośkierownik zespołu
ARC Rynek i Opinia

Dane rankingu PTE pokazują wyraźnie, że rynek usługodawców w obszarze badań ewaluacyjnych ma inną strukturę niż rynek wykonawców badań dla sektora publicznego.

W górnych strefach rankingu firm świadczących usługi badawcze dla sektora publicznego spotkamy przede wszystkim firmy realizujące szeroki zakres badań marke-

tingowych i badań opinii. Na pierwszych dwóch miejscach są dwie takie właśnie firmy (MB SMG/KRC oraz 4P Research Mix). Ogółem w pierwszej dziesiątce jest 5 typowych firm badawczych, konsumują one ponad 60% budżetów realizowanych przez firmy z pierwszej dziesiątki.

Inaczej przedstawia się sytuacja na rynku firm zajmujących się badaniami ewaluacyjnymi. W pierwszej dziesiątce rankingu są tylko dwie tradycyjne firmy badawcze (na 4. i 6. miejscu pod względem wartości zrealizowanych badań), pozostałe (może z wyjątkiem Public Profits) – to w dużej mierze firmy wyspecjalizowane w obszarze badań ewaluacyjnych.

Budżet badań ewaluacyjnych ma wartość 17,7 mln złotych. To mniej więcej tyle, ile w 2009 roku wyniosła wartość wszystkich badań typu mystery shopping albo badań na zlecenie agencji reklamowych, domów mediowych i agencji PR, realizowanych przez firmy audytowane przez PTBRiO. A przecież z perspektywy czasu można wysnuć wniosek, że żadna z tradycyjnych firm badawczych nie postawiła na strategiczny rozwój swoich kompetencji w obszarze badań ewaluacyjnych, oddając ten rynek firmom wyspecjalizowanym w tych dziedzinach.

Patrząc na wyniki firm badawczych za zeszły rok wyraźnie widać, że rynek badań ewaluacyjnych stanowi dużą część rynku badań zlecanych przez sektor publiczny. Ponadto można śmiało powiedzieć, że rok 2010 pod względem liczby zlecanych badań, jak i ich wartości był okresem najbardziej dynamicznego rozwoju tego rynku od początków jego istnienia. Takie wyniki są głównie konsekwencją realizacji przez firmy

kilkunastu bardzo dużych badań ewaluacyjnych ex-post programów ze starej perspektywy, jak i kilkudziesięciu podobnych badań procesowych dotyczących systemów wdrażania w programach okresu 2007-2013. Kiedy na rynku pojawiają się badania o bardzo podobnym zakresie firmy zazwyczaj przyjmują logikę skali, to znaczy hurtowo składają oferty, opracowane według jednego, doprecyzowanego szablonu. Taka strategia sprawdza się jeśli na rynku pojawia się duża liczba badań o podobnym charakterze, a zespół projektowy ma odpowiednie siły przerobowe, doświadczenie i kompetencje. Kto ma najlepsze na rynku możliwości robienia na dużą skalę badań ewaluacyjnych doskonale ilustruje poniższe zestawienie. Jednakże trzeba zwrócić uwagę, że taka standaryzacja może w dłuższej perspektywie czasowej prowadzić do ograniczenia rozwoju metodyki badawczej i rozwoju samej ewaluacji rozumianej jako ciągłe poszukiwania usprawnień sektora publicznego.



**Bartosz
Ledzion**

dyrektor zarządzający
EGO – Evaluation
for Government
Organizations s.c.

komentarz

Na rynku badań ewaluacyjnych widać dominujący udział firm wyspecjalizowanych w tego rodzaju badaniach, wśród liderów rynku niewielu jest przedstawicieli dużych firm działających w szerszym obszarze badań opinii publicznej i rynku. Wśród pierwszej dziesiątki firm wyróżnionych ze względu na wielkość przychodu z ewaluacji aż 8 realizuje poprzez ewaluacje więcej niż 60% przychodów firmy z badań (dla sektora publicznego). Dane te wskazują, że na rynku powstał stabilny, wyspecjalizowany sektor firm ewaluacyjnych.



**Jerzy
Dąbkiewicz**

członek zarządu
PAG Uniconsult

komentarz

Patrząc na przychody firm z ewaluacji, widać, że czołówka firm ewaluacyjnych jest zróżnicowana pod względem udziału w rynku badań ewaluacyjnych. Pierwsza czwórka osiąga przychody z ewaluacji przekraczające 2 mln zł, ale następna firma ma już przychody dwukrotnie niższe, a końcówka dziesiątki osiąga przychody kilkakrotnie niższe niż lider listy. Porównując te przychody z liczbą realizowanych projektów ewaluacyjnych, widzimy, że wysokie przychody zostały osiągnięte w wyniku różnych strategii rynkowych. W czołówce są firmy, które realizowały niewielką liczbę projektów o dużej wartości (np. średnia wartość projektu ewaluacyjnego realizowanego przez jedną z firm wynosi ok. 220 tys. zł), oraz takie, które wykonały dużą liczbę projektów o małej wartości (np. średnia wartość projektu realizowanego przez inną firmę wynosi ok. 36 tys. zł). Interesujące jest, czy mamy do czynienia z procesem segmentacji rynku badań ewaluacyjnych (przystosowywania się firm do pewnych obszarów rynku wyróżnionych wg wielkości i rodzaju projektów – np. zlecanych centralnie bądź regionalnie), czy też istniejące

różnice mają charakter przypadkowy, wynikają ze specyfiki podaży projektów w ubiegłym roku i różnych czynników sytuacyjnych. Ta kwestia może być przedmiotem analizy, gdy kolejne rundy badania wśród firm ewaluacyjnych dostarczą więcej danych

Tabela 4. Ranking firm ze względu na wielkość przychodu z ewaluacji zrealizowanych dla sektora publicznego w roku 2010 (Top 10)

Lp.	Nazwa firmy	Przychód netto w zł	Procent przychodu firmy z projektów badawczych zrealizowanych dla sektora publicznego
1	PSDB	3 164 999	68%
2	IBC Group Central Europe Holding	2 500 000	71%
3	Agrotec Polska	2 243 089	90%
4	Millward Brown SMG/KRC	2 000 000	29%
5	Grupa Gumułka – Euroedukacja	1 092 180	90%
6	PBS DGA	988 900	21%
7	EGO	870 000	61%
8	Policy & Action Group Uniconsult	862 663	88%
9	Pracownia Badań i Doradztwa Re-Source	551 000	100%
10	Zakład Badań Naukowych PTS	400 000	100%
Łączna wielkość przychodu badanych firm z ewaluacji zrealizowanych dla sektora publicznego (n=28)		17 707 777	39%

Tabela 5. Ranking firm ze względu na liczbę ewaluacji zrealizowanych w 2010 roku

Lp.	Nazwa firmy	Liczba projektów	Procentowy udział w łącznej liczbie projektów
1	Grupa Gumułka – Euroedukacja	30	10,5
2	PSDB	23	8,1
3	Millward Brown SMG/KRC	20	7,0
4	Ecorys Polska	18	6,3
5	IBC Group Central Europe Holding	16	5,6
6	Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source”	16	5,6
7	ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku	15	5,3
8	Public Profits	13	4,6
9	Agrotec Polska	12	4,2
10	PBS DGA	12	4,2

Łączna liczba zrealizowanych ewaluacji dla sektora publicznego (n=32) 285

Rynek badań realizowanych na zamówienie administracji publicznej różni się od pozostałych segmentów polskiego rynku badawczego. Wśród dziesięciu firm, które w badaniu PTE zajęły czołowe miejsca pod względem przychodów z projektów badawczych zrealizowanych dla sektora publicznego w 2010 roku, tylko trzy należą do pierwszej dziesiątki agencji badawczych pod względem przychodów ze sprzedaży badań

ogółem (według danych z katalogu PTBRiO 2010/2011 za rok 2009); do wspomnianej trójki należy lider obu rankingów: MB SMG/KRC. Co sprawia, że istotną część rynku badań realizowanych na zamówienie administracji publicznej opanowały firmy spoza listy największych agencji badawczych? Wyniki badania przeprowadzonego przez PTE wskazują, że silnej pozycji na rynku badań ewaluacyjnych sprzyja specjalizacja w tego typu projektach. Wśród dziesięciu wiodących firm siedem uzyskało co najmniej dwie trzecie swoich przychodów z projektów badawczych zrealizowanych dla sektora publicznego, a przychody trzech w całości pochodziły z tego źródła.

**Anna
Chrościcka**

Dyspersja

komentarz

Udział w przychodach

Przychody z ewaluacji i badań dla sektora publicznego stanowiły w minionym roku 18,9% przychodów firm biorących udział w badaniu, z czego na ewaluację przypadło 5,3%, a na innego rodzaju badania 13,6%.

Tabela 6. Udział ewaluacji i projektów badawczych dla sektora publicznego w łącznym przychodzie firm

Projekt	Udział w łącznym przychodzie firm
ogółem projekty badawcze zrealizowane dla sektora publicznego	13,6%
ewaluacje zrealizowane dla sektora publicznego	5,3%

Dominującą formą kontaktu z respondentem w działalności badanych firm jest ankietowanie telefoniczne oraz wspomagane komputerowo wywiady osobiste (CAPI). Co ważne, prezentowane w raporcie dane odnoszą się do ogółu usług badawczych, a nie wyłącznie zleceń dla sektora publicznego. Jak widzimy, wciąż praktykowana jest archaiczna, wydawać by się mogło, metoda, czyli ankietowanie pocztowe. Istotnym zjawiskiem jest również coraz większa powszechność badań internetowych, które jeszcze przed pięcioma laty były podejściem całkowicie niszowym (nie więcej niż 3% osób badanych). Fenomenem polskiego rynku jest wciąż mocna pozycja ankiet papierowych (PAPI). Dla tego zjawiska brakuje popartych dowodami wyjaśnień. Prawdopodobnie pokutuje ciągle mit polskiej szkoły akademickich badań społecznych, która zyskała sobie wyraźne uznanie społeczne w latach PRL-u, a pod jej wpływem klasyczna papierowa ankieta stała się synonimem wiarygodnej naukowej metody badawczej.

komentarz

Monika Jaskulska

kierownik projektów
PBS DGA



Widac niepokojącą tendencję w nazywaniu zwykłych projektów badawczych, składających się z zaledwie kilku metod zbierania danych, badaniami ewaluacyjnymi. Badania ewaluacyjne w obszarze społecznym powinny skupiać się na badaniu i ocenie zaistniałej zmiany wywołanej interwencją publiczną. Aby je poprawnie przeprowadzić, konieczne jest stosowanie grup kontrolnych, a te występują tylko w niewielkiej ilości zle-

canych i realizowanych obecnie projektów.

Dominujące znaczenie w badaniach realizowanych w roku ubiegłym, mają ilościowe techniki telefoniczne (CATI) oraz face to face (CAPI, PAPI). Jednocześnie, co wydaje się interesujące, można zaobserwować znaczący udział technik webowych w tym segmencie rynku (CAWI stanowiło przeszło 11% wszystkich obserwacji zrealizowanych technikami kwestionariuszo-

wymi) – zarówno w odniesieniu do badań ilościowych, jak również jakościowych (FGI i IDI on-line). Można oczekiwać, że udział ten będzie rósł wraz z rozwojem i upowszechnianiem się technologii webowej, obniżając jednocześnie koszty sektora publicznego w pozyskiwaniu informacji „z terenu”. Ewaluacje i inne badania dla sektora publicznego, w których biorą udział przedsiębiorcy oraz różnego typu organizacje lub instytucje, już teraz z powodzeniem korzystają z możliwości tych technik.



**Jacek
Pokorski**

PARP

komentarz

Tabela 7. Udział osób badanych według typu kontaktu

Lp.	Technika badawcza	Liczba badanych osób	Procentowy udział w ogólnej liczbie badanych
1	wywiady telefoniczne realizowane techniką CATI	1 567 021	38,7
2	wywiady face-to-face realizowane techniką CAPI	1 028 602	25,4
3	wywiady face-to-face realizowane techniką PAPI	731 531	18,1
4	badania realizowane przez Internet (CAWI) (liczba wypełnionych ankiet)	466 647	11,5
5	ankiety pocztowe (liczba odesłanych ankiet)	94 743	2,3
6	mystery shopping	81 312	2,0
7	FGI (liczba uczestników)	56 281	1,4
8	IDI (indywidualne wywiady pogłębione)	14 246	0,4
9	mystery calling	4 333	0,1
10	mystery mailing	961	0,0
11	FGI realizowane on-line (liczba uczestników)	593	0,0
12	IDI realizowane on-line	255	0,0
łącznie		4 046 525	100,0

Arkadiusz Wódkowskiprezes
PTBRiO

Raport i badanie „Polski rynek badań ewaluacyjnych w roku 2010” jest kolejną znakomitą inicjatywą porządkującą rynek badań w ogóle. Sektor publiczny jest trzecim zleciennodawcą badań w Polsce w rankingu przychodów, ustępując tylko branży dóbr szybko zbywalnych i telekomunikacji. Ma ogromne szanse na zostanie wiceliderem tego rankingu. Warto go więc obserwować. Raport pokazuje, że na rynku badań dla

sektora publicznego, a szczególnie badań ewaluacyjnych, bardzo dobrze poczynają sobie agencje nieznane bliżej z realizacji badań komercyjnych, marketingowych. Ranking przychodów z badań ewaluacyjnych uświadamia nam, że warto być specjalistą na tym rynku, choć niekoniecznie dużą korporacją badawczą. Silną pozycję mają PSDB, Agrotec i IBC. Jedyną firmą znaną z rynku badań marketingowych, obecną w czołówce, jest MB SMG/KRC. Inaczej sprawa wygląda w rankingu zrealizowanych kontaktów z respondentami – tu dominują tradycyjne agencje badawcze. Czyżby były tańsze od specjalistów? Wszystko na to wskazuje.

Tabela 8. Ranking firm według liczby badanych osób – ogółem (Top 10)

Lp.	Nazwa firmy	Liczba badanych osób	Procentowy udział w ogólnej liczbie badanych
1	Millward Brown SMG/KRC	1 531 327	37,8
2	GfK Polonia	760 140	18,8
3	TNS Pentor	424 907	10,5
4	TNS OBOP	421 391	11,5
5	PBS DGA	381 212	9,4
6	4P Research Mix	152 774	3,8
7	CBM Indicator	123 137	3,0
8	IBC Group Central Europe Holding	77 000	1,9
9	Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej	46 980	1,2
10	PSDB	26 369	0,7

Ewaluacja i badania jako przedmiot zamówień publicznych

Badania społeczno-gospodarcze i ewaluacje były przedmiotem ponad 500 zamówień ponadprogowych, tj. prowadzonych z zastosowaniem ustawy Prawo zamówień publicznych. Liczba zamówień podprogowych nie jest możliwa do oszacowania w oparciu o dostępne dane. Firmy biorące udział w badaniu zrealizowały łącznie 175 zamówień podprogowych. Pierwsza ze wspomnianych kategorii generuje wartość 70% zamówień. Jest to jednak kategoria znacznie bardziej pojemna niż dość specjalistycznie sprofilowane badania ewaluacyjne.

Ze względu na ciągle zwiększającą się pulę środków unijnych z perspektywy lat 2007–2013, rośnie rynek badań zlecanych przez sektor publiczny. Wejście w ten obszar pozwoliło mniejszym firmom na rozwinięcie działalności, a większym – na znaczne zwiększenie przychodów.



**Artur
Cieśliński**

dyrektor działu
badań społecznych
PBS DGA

komentarz

Zlecanych jest coraz więcej badań, które stanowią istotne wsparcie działalności instytucji publicznych. Badania pomagają w tworzeniu planów i strategii rozwoju, w planowaniu promocji miast i regionów, prowadzeniu efektywnej polityki społecznej i oświatowej.

Tabela 9. Przedmiot zamówienia (zamówienia z zastosowaniem Prawa zamówień publicznych)

Przedmiot zamówienia	Procentowy udział w łącznej wartości zamówień	Procentowy udział w łącznej liczbie zamówień
badanie	70,7	60,6
ewaluacja	29,3	39,4
	100,0	100,0

Wartość badań ewaluacyjnych jest mniejsza niż pozostałych badań dla sektora publicznego. Średnia wartość ewaluacji uplasowała się znacznie poniżej 100 tysięcy złotych, podczas gdy średnia dla pozostałych rodzajów badań wynosi ponad 118 tysięcy. W przypadku badań wynik ten jest w znacznym stopniu efektem zamówień o dużej skali, o budżecie przekraczającym 400 tysięcy złotych. Dla porównania, pułap ten przekroczyła jedna ewaluacja i sześć badań. Wartość najdroższego ubiegłorocznego badania wyniosła natomiast 705 160 złotych.

Tabela 10. Ranking firm ze względu na liczbę zrealizowanych projektów badawczych poniżej 14 000 euro dla sektora publicznego (Top 10)

Lp.	Nazwa firmy	Liczba projektów	Procentowy udział w łącznej liczbie projektów
1	Millward Brown SMG/KRC	40	22,9
2	PBS DGA	33	18,9
3	Zachodniopomorska Grupa Doradcza	18	10,3
4	PrePost Consulting	11	6,3
5	GfK Polonia	10	5,7
6	Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej	10	5,7
7	Ecorys Polska	8	4,6
8	EGO	5	2,9
9	ASM–Centrum Badań i Analiz Rynku	4	2,3
10	Grupa Doradcza Wspierania Rozwoju Regionalnego TROJDEN	4	2,3
Łączna liczba zrealizowanych projektów badawczych poniżej 14 000 euro dla sektora publicznego (n=25)			175

Tabela 11. Przedmiot zamówienia (zamówienia z zastosowaniem Prawa zamówień publicznych)

Przedmiot zamówienia	Średnia wartość najtańszej oferty	Średnia wartość najdroższej oferty	Średnia różnica pomiędzy najtańszą a najdroższą ofertą	Średnia wartość zamówienia	Średnia szacowana wartość zamówienia
badanie	109 467 zł	193 766 zł	84 299 zł	118 146 zł	134 517 zł
ewaluacja	66 367 zł	157 716 zł	91 349 zł	74 019 zł	87 004 zł

Przetargi nieograniczone można uznać za obowiązujący tryb zlecania ewaluacji i badań dla sektora publicznego. Wśród projektów zamawianych w roku 2010 z zastosowaniem

ustawy Prawo zamówień publicznych ponad 95% postępowań w roku 2010 prowadzonych było w tym właśnie trybie. Pojawiające się przed kilkoma laty ministerialne zalecenia, aby szerzej stosować negocjacje z ogłoszeniem, pozostały bez echa. Wynika to zapewne z faktu, że przetarg jest najbardziej bezpieczną formą postępowania, która nasuwa najmniej wątpliwości osobom kontrolującym jego poprawność. Barięą podczas stosowania innych trybów jest to, że zarówno zespołom prawnym obsługującym instytucje zlecające prace, jak i pracownikom firm ewaluacyjnych i badawczych brakuje wystarczającego doświadczenia. Panuje także przekonanie, że przy negocjacjach jest więcej papierowej roboty oraz że są one czasochłonne, co przy i tak długotrwałych przetargach musi działać zniechęcająco.

Tabela 12. Tryb postępowania

Tryb postępowania	Procentowy udział w łącznej liczbie zamówień
przetarg nieograniczony	95,9
negocjacje z ogłoszeniem	2,0
przetarg ograniczony	0,9
dialog konkurencyjny	0,9
licytacja elektroniczna	0,3

Prezentowane badanie rynku ewaluacji w Polsce jest niewątpliwie unikatowe i trudno dotrzeć do podobnych danych za granicą. Jednakże porównując wyniki tego badania z sytuacją w innych krajach, w tym w Wielkiej Brytanii, warto zwrócić uwagę na dwie szczególnie istotne różnice.

Po pierwsze, sposób wyboru wykonawcy. W Wielkiej Brytanii wielu zamawiających wykorzystuje tzw. umowy ramowe (Framework Agreements), tj. wieloletnie kontrakty dające pierwszeństwo wybranym firmom w realizacji zamówień na określone usługi. W przypadku zamówień otwartych najczęściej stosowana jest procedura przetargowa, która przebiega dwuetapowo: najpierw firmy składają oferty w odpowiedzi na zaproszenie zamawiającego (Invitation to Tender – ITT), a następnie najlepsi oferenci są zapraszani do przedstawienia swoich ofert przed panelem oceniającym, który podejmuje ostateczną decyzję w oparciu o określone w ITT kryteria. Druga istotna różnica dotyczy ceny jako kryterium w postępowaniu ofertowym. O ile w Polsce cena jest nadal istotna (średni udział 61%), o tyle w Wielkiej Brytanii ważniejsza niż cena jest jakość oferty, w tym podejście metodologiczne, doświadczenie oferenta i zespołu badawczego, plan pracy, kontrola jakości i zarządzanie ryzykiem, które łącznie sięgają 70–80% udziału w wyborze oferty.



Joanna Hofman

The Evaluation Partnership

komentarz

Z perspektywy badawczej interesująca byłaby analiza trendów na rynku ewaluacyjnym w Polsce w odniesieniu do wskazanych różnic wobec innych krajów. Ciekawe byłoby np. to, czy waga ceny wśród kryteriów wyboru maleje, czy rośnie, czy też pozostaje bez zmian? Jak zmienia się udział bardziej elastycznych procedur w wyborze ofert? Na odpowiedzi na te i inne pytania będziemy jednak musieli poczekać do kolejnej edycji badania.

Udział kryterium ceny w ocenie ofert jest wysoki zarówno w przypadku ewaluacji, jak i innych rodzajów badań. Średni udział kryterium ceny wyraźnie przekracza 50%, czyli wartość, powyżej której cena rozstrzyga de facto o wyborze oferty. Ewaluację cechuje nieco większe zrównoważenie kryteriów, niż ma to miejsce w badaniach. W przypadku co drugiej ewaluacji cena nie jest kryterium dominującym.

Tabela 13. Udział kryterium ceny w postępowaniu ofertowym

Przedmiot zamówienia	Średni udział kryterium ceny	Mediana (wartość środkowa)
badanie	72%	80%
ewaluacja	61%	50%

W minionym roku na jedno zamówienie przypadło średnio 4,5 oferty, przy czym odrzucana była mniej niż jedna oferta. W tym roku nie jesteśmy w stanie przeprowadzić analiz porównawczych w stosunku do lat ubiegłych. Opinie środowiska, wykonawców i zamawiających wskazują jednak, że zamówienia publiczne zyskały na atrakcyjności w obliczu kryzysu i spadku wydatków na badania niektórych klientów. Niewielka liczba ofert odrzucanych świadczy o tym, że firmy badawcze i ewaluacyjne dobrze opanowały zawiłości procedur przetargowych. Nie bez znaczenia są także zmiany prawne znacznie łagodzące podejście do uzupełniania dokumentacji i składania wyjaśnień na etapie oceny ofert.

Tabela 14. Liczba oferentów

Przedmiot zamówienia	Średnia liczba oferentów	Mediana (wartość środkowa)	Średnia liczba odrzuconych ofert
badanie	4,8	4	0,7
ewaluacja	4,2	4	0,6

Łączna wartość udzielonych zamówień od wartości szacowanej przez zamawiających różni się o niespełna 15% w przypadku ewaluacji oraz 12,2% w przypadku badań. Nie są to różnice na tyle istotne, aby można było mówić o rynku zdominowanym przez wykonawców zdobywających kontrakty przez oferowanie rażąco niskich cen. Informacja o szacowanej wartości zamówienia jest dostępna jeszcze przed terminem składania ofert. Wycena ofert poniżej tego poziomu jest więc zazwyczaj elementem konkurencyjnej rywalizacji.

Wyniki analizy ilustrują bardzo pozytywne zjawisko, a mianowicie ograniczone stosowanie przez zamawiających wyłącznie kryterium ceny, w szczególności do większych (o wyższym budżecie) badań ewaluacyjnych. Czasami jednak (niestety) pozostałe kryteria oceny mają postać „obiektywnych” formuł matematycznych, co powoduje, że w konsekwencji konkuruje się jednak ceną.



Tomasz Klimczak

prezes
PSDB

komentarz

Tabela 15. Szacunkowa wartość zamówienia wobec wartości udzielonego zamówienia

Przedmiot zamówienia	Różnica pomiędzy szacowaną a faktyczną wartością zamówienia	Wartość udzielonych zamówień jako odsetek szacowanej wartości zamówień (%)
badanie	3 355 981 zł	87,8
ewaluacja	1 714 028 zł	85,1

Tabela 16. Różnica pomiędzy wartością udzielonego zamówienia a szacowaną wartością zamówienia

Przedmiot zamówienia	Różnica pomiędzy szacowaną a faktyczną wartością zamówienia	Mediana (wartość środkowa)
badanie	16 371 zł	4 459 zł
ewaluacja	12 985 zł	8 675 zł

Rozpiętość między szacowaną a rzeczywistą ceną w przypadku badań wyraźnie rośnie wraz z wagą kryterium ceny. Prawidłowość ta odnosi się w podobnym stopniu do ewaluacji i innych badań dla sektora publicznego. W zamówieniach na badania, w których waga ceny nie przekraczała 50%, wartość wybranych ofert wyniosła aż 98,7% wartości szacowanych. W przypadku ewaluacji było to 89%. Natomiast w postępowaniach, gdzie cena stanowiła jedyne kryterium oceny ofert, udział ten wyniósł zaledwie 78% (ta sama wartość dla ewaluacji i badań). Opinie o panującym na rynku dyktacie dumpingu są więc uzasadnione wyłącznie w przypadku zamówień całkowicie podporządkowanych kryterium ceny. Są to zarazem projekty o wyraźnie mniejszych budżetach, co wiąże się z proporcjonalnie mniejszą możliwością ograniczania kosztów. Rywalizacja ceną jest wówczas igraniem z ogniem. Zbyt „atrakcyjne” cenowo oferty muszą bowiem nieść ze sobą daleko idący kompromis w odniesieniu do jakości.

**Anna
Chrościcka**

Dyspersja

Nie potwierdziło się przypuszczenie, zgodnie z którym kluczowym czynnikiem wywierającym destrukcyjny wpływ na rynek badań realizowanych na zamówienie administracji publicznej miało być zaniżanie cen przez nie-rzetelnych wykonawców. Problem ten prawdopodobnie występuje na stosunkowo niewielką skalę, skoro średnia wartość najtańszej oferty w badaniach prowadzonych na zamówienie sektora publicz-

nego stanowiła około 80% średniej szacowanej wartości zamówienia.

Częściową ochronę przed negatywnym wpływem zaniżania cen zapewnia stosowanie przez zamawiających merytorycznych (pozacenowych) kryteriów oceny ofert. Średni udział ceny wśród kryteriów stosowanych podczas postępowań ofertowych wynosi, niestety, ponad 70%, jednak pocieszające jest to, że przy większych zamówieniach wpływ ceny na wybór wykonawcy się zmniejsza. Przetargi, w których cena odgrywa mniejszą rolę, gromadzą mniejszą liczbę oferentów. Jeżeli w takich przypadkach z ubiegania się o zamówienie rezygnują firmy, które nie są w stanie zaproponować nic oprócz niskiej ceny, należy się cieszyć. Niestety, bardziej prawdopodobna jest mniej optymistyczna interpretacja, zgodnie z którą zamawiający, ograniczając znaczenie ceny, równocześnie formułują bardzo restrykcyjne warunki udziału w postępowaniu. Tymczasem nie tylko w interesie wszystkich rzetelnych firm badawczych, lecz także w interesie publicznym jest stwarzanie na rynku badań społecznych i ewaluacyjnych warunków sprzyjających swobodnej konkurencji.

Tabela 17. Analiza zamówień publicznych na badania ze względu na udział kryterium ceny (1)

Udział kryterium ceny	Średnia szacowana wartość zamówienia	Średnia wartość zamówienia	Średnia różnica pomiędzy wartością szacowaną a wartością zamówienia
poniżej 50%	170 284 zł	168 048 zł	2 236 zł
50–99%	129 493 zł	116 390 zł	13 103 zł
100%	117 109 zł	91 072 zł	26 037 zł
Łącznie	134 517 zł	118 146 zł	16 371 zł

Udział kryterium ceny wpływa również na liczbę składanych ofert. Zależność ta jest szczególnie silna w obszarze badań. W postępowaniach, gdzie cena stanowi jedyne kryterium oceny, składano niemal dwukrotnie więcej ofert niż w tych, w których udział ceny nie przekraczał 50%. Podporządkowanie oceny kryterium cenowemu obniża więc wyraźnie bariery wejścia. Jest to kolejny sygnał ostrzegawczy, wskazujący na ryzyko obniżenia jakości w zamian za

niższe koszty.

Tabela 18. Analiza zamówień publicznych na badania ze względu na udział kryterium ceny (2)

Udział kryterium ceny	Średnia wartość najtańszej oferty	Średnia wartość najdroższej oferty	Średnia różnica pomiędzy najtańszą a najdroższą ofertą	Średnia liczba oferentów
poniżej 50%	150 665 zł	201 270 zł	50 605 zł	3,1
50–99%	106 572 zł	178 277 zł	71 705 zł	4,3
100%	87 882 zł	197 774 zł	109 892 zł	5,9
łącznie	109 467 zł	193 766 zł	84 299 zł	4,8

Tabela 19. Analiza zamówień publicznych na ewaluację ze względu na udział kryterium ceny (3)

Udział kryterium ceny	Średnia wartość najtańszej oferty	Średnia wartość najdroższej oferty	Średnia różnica pomiędzy najtańszą a najdroższą ofertą	Średnia liczba oferentów
poniżej 50%	84 766 zł	252 287 zł	167 522 zł	3,9
50–99%	55 681 zł	98 801 zł	43 120 zł	4,2
100%	57 155 zł	115 399 zł	58 244zł	4,8
łącznie	109 467 zł	157 716 zł	91 349 zł	4,2

Musi niepokoić permanentne stosowanie przez zamawiających przetargu nieograniczonego, podczas gdy w usługach opartych na wiedzy (a do takich należą usługi badawcze) aż prosi się o stosowanie innych trybów, np. negocjacji.

Nie sprzyja to porządkowaniu rynku. Zamiast rozwijać maksymalnie kompetentne zespoły wykonawców profesjonalnych badań (co jest



Jerzy Głuszyński

wiceprezes
TNS Pentor

komentarz

możliwe jedynie w sytuacji kumulowania doświadczeń i przewidywalności odpowiednio rentownych przychodów), firmy badawcze biorą udział w swoistej przetargowej ruletce, gdzie o uzyskaniu zamówienia decyduje w największym stopniu cena (co z oczywistych względów musi skutkować obniżką jakości), a często i zwykły przypadek. Dlatego też dla wielu firm badawczych jest to działalność jedynie towarzysząca, a nie o zasadniczym znaczeniu, ze wszystkimi tego skutkami.

Wysoki udział zamówień, gdzie cena stanowi istotną przesłankę (często jedyną) wyboru wykonawcy, to prawdziwy powód do trwogi. Jeśli do tego dodać, że w wielu przetargach dodatkowe punkty otrzymuje się za zadeklarowane zwiększenie prób (co przecież musi skutkować wzrostem kosztów realizacji badań), to okazuje się, że de facto kryterium cenowe jest jeśli nie jedynym, to absolutnie dominującym kryterium wyboru wykonawcy.

Aby realizacja badań miała sens, należy kupować usługi przede wszystkim dobre, a nie tanie. Dobra informacja z zasady przecież musi być droższa niż informacja mniej rzetelna. Wiedza uzyskiwana ze źle przeprowadzonych badań bywa zaś w praktyce gorsza niż żadna.

Ogromnym kłopotem jest także absolutna zamkniętość sposobu realizacji zamówień. Usług badawczych ani ewaluacji nie powinno się kupować jak gwoździ. Jeśli oczekuje się od wykonawców usług naprawdę profesjonalnych, to warto wykorzystać ich profesjonalizm także w wymiarze organizacji badań, warunków realizacyjnych, rodzaju rekomendacji, optymalizacji procesu wdrożenia wyników itp.

Wykonawca profesjonalnych usług sprowadzony do roli jedynie technicznej przestaje być profesjonalistą. Nie ma więc powodu płacić mu tyle co profesjonalście. Po co robić badania gorzej, skoro można byłoby je realizować (za te same albo i mniejsze pieniądze) znacznie lepiej i ze znacznie większym społecznym pożytkiem? Potrzeba ciągłego doskonalenia polityki społecznej jest bezsporna. A nie da się przecież tego robić bez porządnie realizowanych badań.

komentarz

Agata Jabłońska

specjalista
ASM–Centrum
Badań i Analiz Rynku



Interesującym problemem przy badaniach dla klienta publicznego jest sposób wyboru wykonawcy. Z naszych obserwacji wynika, iż stosunkowo często zamawiający wykorzystują procedurę przetargu nieograniczonego. Jest również sporo zapytań ofertowych. Trudno oszacować skalę zamówień z wolnej ręki, które również dopuszcza ustawa PZP. Kwestią problematyczną, która frapuje nie

tylko wykonawców, jest kwestia kryteriów wyboru najkorzystniejszej oferty. Wśród nich znajduje się cena, jakość koncepcji badawczej, podejście metodologiczne. Zasadniczym pytaniem, przed jakim stoją zamawiający, jest jednak to, w jaki sposób dobrać kryteria oceny ofert, aby te złożone rzeczywiście były najlepsze, a przy tym wybór był transparentny. Inną sprawą jest kwestia wymaganego doświadczenia oferentów, które stanowi swoisty entrance fee na rynek badań publicznych.

Firmy badawcze i ewaluacyjne w opiniach klientów

W badaniu osób zlecających ewaluację i badania ewaluacyjne wzięło udział 106 respondentów. Byli to przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, instytucji systemu oświaty i szkolnictwa wyższego, służb zatrudnienia oraz innych podmiotów sektora publicznego.

Tabela 20. Uczestnicy badania

pytanie: *Który z poniższych opisów najlepiej charakteryzuje Pana(i) rolę w firmie?*

	Liczebność	Odsetek	Odsetek skumulowany
Zajmuję się głównie ewaluacją/badaniami – przygotowuję, zlecam, nadzoruję i analizuję wyniki badań	78	73,6	73,6
Czasami zamawiam ewaluację/badania na potrzeby mojego działu/ departamentu/instytucji, ale nie jest to główny obszar moich działań	28	26,4	100,0
Ogółem	106	100,0	-

Jak wynika z badania opinii osób zlecających badania i ewaluacje po stronie instytucji publicznych, najlepiej rozpoznawalnymi firmami na polskim rynku ewaluacji i badań realizowanych dla sektora publicznego są Ecorys Polska oraz PSDB Sp. z o.o., a więc firmy wyspecjalizowane w usługach z zakresu ewaluacji i doradztwa dla instytucji publicznych. Na trzecim miejscu uplasowało się Millward Brown SMG/KRC. Sześć firm badawczych było rozpoznawanych przez ponad 90% zlecających. Dwie firmy zamykające pierwszą dziesiątkę były znane bez mała trzem czwartym respondentów.

Tabela 21. Ranking rozpoznawalności firm (wartości w procentach)

1	Ecorys Polska Sp. z o.o.	95,3
2	PSDB Sp. z o.o.	95,3
3	Millward Brown SMG/KRC	93,4
4	TNS OBOP (OBOP Sp. z o.o.)	92,5
5	Grupa Gumułka Sp. z o.o.	92,5
6	TNS Pentor	91,5
7	GfK Polonia Sp. z o.o.	86,8
8	PBS DGA Sp. z o.o.	86,8
9	CASE-Doradcy Sp. z o.o.	84,9
10	ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.	74,5
11	EGO S.C.	74,5

Tabela 22. Znajomość firm (klienci, którzy znają firmę i korzystali z jej usług) (wartości w procentach)

1	PSDB Sp. z o.o.	67,0
2	Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o.	29,2
3	Agrotec Polska Sp. z o.o.	29,2
4	Ecorys Polska Sp. z o.o.	28,3
5	PBS DGA Sp. z o.o.	26,4
6	Millward Brown SMG/KRC	26,4
7	EGO S.C.	25,5
8	CASE-Doradcy Sp. z o.o.	25,5
9	Grupa Gumułka Sp. z o.o.	24,5
10	IBC GROUP Central Europe Holding SA	23,6

Firmą, z której usług korzystało najwięcej ankietowanych zlecających, jest PSDB Sp. z o.o. Jest to zarazem niekwestionowany lider rankingu. Pozostałe miejsca na podium przypadły ex aequo PAG Uniconsult oraz Agrotec Polska. Generalnie w pierwszej dziesiątce panuje bardzo duży ścisk. Różnica pomiędzy drugą a dziesiątą firmą wynosi niespełna sześć punktów procentowych. Co istotne, w zestawieniu występuje tylko jeden duży instytut badawczy (Millward Brown SMG/KRC).

Duże firmy badawcze są natomiast silnie reprezentowane w rankingu firm, które są klientom znane, mimo że nie korzystali oni z ich usług. W tym zestawieniu zajmują one pierwsze trzy miejsca. Na czele uplasował się najdłużej obecny na polskim rynku instytut badawczy – TNS OBOP (dawniej OBOP Sp. z o.o.).

Tabela 23. Znajomość firm (klienci, którzy znają firmę, ale nie korzystali z jej usług) (wartości w procentach)

1	TNS OBOP (OBOP Sp. z o.o.)	75,5
2	GfK Polonia Sp. z o.o.	74,5
3	TNS Pentor	68,9
4	Grupa Gumułka Sp. z o.o.	67,9
5	Ecorys Polska Sp. z o.o.	67,0
6	Millward Brown SMG/KRC	67,0
7	PBS DGA Sp. z o.o.	60,4
8	CASE-Doradcy Sp. z o.o.	59,4
9	ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.	53,8
10	ARC Rynek i Opinia Sp. z o.o.	49,1

Aspektem, który według zlecających ma największy wpływ na ocenę współpracy z wykonawcą, jest umiejętność przekładania wyników na praktyczne rozwiązania. Możemy powiedzieć, że klienci ewaluacji oczekują, iż firmy, z którymi współpracują, nie będą ograniczały się do poprawnego minimalizmu, czyli literalnego wypełniania zapisów kontraktu. Oczekują, że dostarczona usługa pozwoli nie tylko wykonać zadanie, lecz także przełożyć się na konkretne zmiany w ich instytucji i w konstrukcji wdrażanych przez nią programów. Jest to powiązane z trzecim, najważniejszym kryterium – rozumieniem specyfiki instytucji i obszaru jej działalności. Duża waga przypisywana jest także jakości realizacji badań. Hierarchia ta wynika bez wątpienia z największych bolączek klientów. Zlecający, ograniczani w swych wyborach procedurami zamówień publicznych, spotykają się niejednokrotnie z wykonawcami, których konkurencyjność opiera się jedynie na dobrej znajomości procedur i desperackim cięciu kosztów.

Tabela 24. Najważniejsze cechy wykonawcy (wartości w procentach)

Umie przekładać wyniki badań na praktyczne rozwiązania	33,0
Szczególnie dba o jakość realizacji badań, w tym jakość pracy ankierów	17,0
Rozumie potrzeby mojej instytucji i specyfikę jej działalności	12,3
Potrafi dostosować rozwiązania badawcze do potrzeb klienta	11,3
Zatrudnia doświadczonych ewaluatorów/badaczy	6,6
W razie potrzeby wykona dodatkowe, uzupełniające analizy	5,7
Wzbogaca wnioski o wiedzę z innych badań/benchmarki	4,7
Oferuje dobry stosunek ceny do jakości badań	3,8
Przykłada dużą wagę do organizacji badania (np. dotrzymywania terminów, rzetelności gromadzenia danych)	3,8
Ma innowacyjne rozwiązania	1,9

Tabela 25. „Poszukiwacze łatwego zarobku” (wartości w procentach)

pytanie: *Wśród wykonawców ewaluacji/badań występuje wiele firm, które dbają wyłącznie o tzw. łatwy zarobek (nie dbają o wysoką jakość badania, wykorzystują niedoskonałości przepisów prawnych)*

	Procent	Procent skumulowany
Zdecydowanie się zgadzam	34,9	34,9
Raczej się zgadzam	44,3	79,2
Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	15,1	94,3
Raczej się nie zgadzam	2,8	97,2
Zdecydowanie się nie zgadzam	0,9	98,1
Trudno powiedzieć	1,9	100,0
Ogółem	100,0	

O opisanym zjawisku tzw. poszukiwaczy łatwego zarobku (firm niedbających o jakość, wykorzystujących niedoskonałości procedur przetargowych) często mówią osoby zlecające badania. Aż 80% badanych jest gotowych się zgodzić, że takie podmioty są liczne na polskim

rynku. Tylko niewiele ponad 20% zamawiających ma zaufanie do wykonawców ewaluacji lub badań. Podobny sceptycyzm dotyczy oceny jakości dostarczanych usług.

Wśród zlecających dominuje przekonanie, że ewaluacja i badania przynoszą polskiej administracji wymierne korzyści (62,3%), a realizowane projekty cechuje, ogólnie rzecz biorąc, wysoka użyteczność (47,2%).

Tabela 26. Zaufanie do wykonawców

pytanie: *Mam duże zaufanie do wykonawców ewaluacji/badań*

	Procent	Procent skumulowany
Zdecydowanie się zgadzam	1,9	1,9
Raczej się zgadzam	19,8	21,7
Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	33,0	54,7
Raczej się nie zgadzam	28,3	83,0
Zdecydowanie się nie zgadzam	12,3	95,3
Trudno powiedzieć	4,7	100,0
Ogółem	100,0	0,0

Tabela 27. Jakość ewaluacji i badań

pytanie: *Firmy ewaluacyjne/badawcze działające w Polsce dostarczają usługi wysokiej jakości*

	Procent	Procent skumulowany
Zdecydowanie się zgadzam	1,9	1,9
Raczej się zgadzam	19,8	21,7
Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	36,8	58,5
Raczej się nie zgadzam	27,4	85,8
Zdecydowanie się nie zgadzam	7,5	93,4
Trudno powiedzieć	6,6	100,0
Ogółem	100,0	

Agnieszka Rybińska

lider Zespołu Współpracy Krajowej i Zagranicznej
Instytut Badań Edukacyjnych



Pierwsze, jakie pamiętam, badania ewaluacyjne zlecane przez administrację publiczną dotyczyły interwencji publicznych finansowanych ze środków pomocowych przedakcesyjnych. Następnie doszły badania nt. wykorzystania środków z funduszy strukturalnych, w mniejszym stopniu, programów finansowanych ze środków krajowych. Sytuacja ta zmienia się na przestrzeni ostatnich lat. Narzędzie ewaluacji staje się coraz bardziej

wykorzystywane, np. w procesie ustrukturyzowania pewnych kierunków wsparcia, chociaż nadal – moim zdaniem – badania te nie są aż tak popularne, jak mogłyby być w praktyce administracyjnej.

O tym, że sytuacja się zmienia, świadczą wyniki sondażu przeprowadzonego przez PTE, który był adresowany do pracowników administracji korzystających z wyników badań lub zajmujących się współpracą z firmami ewaluacyjnymi. Jeszcze kilka lat temu trudno byłoby znaleźć przedstawicieli komórek w administracji wyspecjalizowanych w takiej działalności. Wyniki badania PTE pokazują, że 98% respondentów było zaangażowanych w ciągu ostatniego roku w zlecenie ewaluacji lub innego rodzaju badań o charakterze społeczno-gospodarczym, przy czym były to osoby zajmujące się na co dzień głównie ewaluacją i badaniami. Według sondażu najbardziej cenią one sobie te firmy badawcze, które umieją przekładać wyniki badań na praktyczne rozwiązania oraz dbają o jakość badań, z czym – jako przedstawiciel tzw. zamawiającego – generalnie się zgadzam. Zaskoczył mnie natomiast niski wynik odpowiedzi dotyczący pytania, czy administracja ceni sobie współpracę z tymi firmami, które wzbogacają wnioski o wiedzę z innych badań/benchmarki. Wydaje mi się, że akurat ta kwestia jest niezmiernie istotna dla przedstawicieli administracji, gdyż pozwala poszerzyć wiedzę i uzyskać informację o tym, co jeszcze w danym obszarze było diagnozowane, a takie głębsze rozeznanie jest cenne w procesie podejmowania decyzji administracyjnych.

Przemysław Herman

naczelnik Wydziału Ewaluacji, Departament Zarządzania EFS
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego



Badanie PTE dostarcza interesujących wyników, szczególnie w kontekście procesu budowy kultury ewaluacji polityki publicznej w Polsce. Obserwacja rozkładu odpowiedzi na pytanie o determinanty pozytywnej oceny współpracy z wykonawcami ewaluacji wskazuje na wciąż wyraźną potrzebę operacjonalizacji wyników badań i zwiększania ich użyteczności. Umiejętności zarówno przedstawienia wyników badania w sposób

przejrzysty, konkretny i przystępny, jak i wskazania praktycznych i realnych rozwiązań zidentyfikowanych problemów, zajmują wysoką pozycję wśród kryteriów oceny jakości współpracy – a nierzadko i samej firmy. Wyniki badania wskazują również, że potencjał finansowy do prowadzenia ewaluacji przez jednostki administracji publicznej jest raczej zapewniony, co dobrze rokuje, jeśli chodzi o trwałość rynku badań ewaluacyjnych, jednak wyraźną wskazówką dla wykonawców powinno być to, że zlecający badania oczekują poprawy jakości usług analityczno-badawczych oraz zwiększenie ich użyteczności i możliwości praktycznego zastosowania.

Brak czy też utrata zaufania to bardzo poważny problem. Jest to jeden z istotniejszych czynników wpływających na nie do końca satysfakcjonujący stan relacji państwo – obywatel. Badanie przeprowadzone przez Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne pokazuje, że jest to również poważne zagrożenie dla jakości procesu ewaluacji w Polsce. Ze smutkiem trzeba skonstatować, że tylko 23% przebadanych osób deklaruje, że „ma duże zaufanie do wykonawców ewaluacji”. W połączeniu z także wykazanym w badaniu negatywnym postrzeganiem zewnętrznych ewaluatorów jako osób nastawionych przede wszystkim na zysk finansowy, nawet kosztem jakości badania, może to doprowadzić do spowolnienia rozwoju kultury ewaluacyjnej w Polsce (o istnieniu „wielu firm” odpowiadających powyższemu opisowi przekonanych jest 84% respondentów).



**Piotr
Strzęboszewski**

Krajowa Jednostka
Oceny, Ministerstwo
Rozwoju
Regionalnego

komentarz

Szukając przyczyn tych negatywnych zjawisk, należy zwrócić uwagę na kilka spraw. Z jednej strony jest to ogólny niski poziom zaufania – czy też szerzej kapitału społecznego – łatwy do zaobserwowania w Polsce. Z drugiej strony wyniki badania wskazują, że większość firm działających na rynku ewaluacji zrealizowało dotychczas bardzo mało zleceń. Zatem z dość dużą pewnością można założyć, że większość ewaluacji przeprowadzanych przez niedoświadczone zespoły będzie charakteryzowała się niską jakością. Z kolei niezadowalająca jakość ewaluacji z całą pewnością nie wpływa na wzrost poziomu zaufania pracowników administracji publicznej do zewnętrznych ewaluatorów.

Tabela 28. Użyteczność ewaluacji i badań

pytanie: *Generalnie ewaluacje i inne badania cechuje duża użyteczność*

	Procent	Procent skumulowany
Zdecydowanie się zgadzam	12,3	12,3
Raczej się zgadzam	34,9	47,2
Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	24,5	71,7
Raczej się nie zgadzam	21,7	93,4
Zdecydowanie się nie zgadzam	4,7	98,1
Trudno powiedzieć	1,9	100,0
Ogółem	100,0	

Tabela 29. Korzyści ze współpracy z firmami ewaluacyjnymi/badawczymipytanie: *Generalnie ewaluacje i inne badania cechuje duża użyteczność*

	Procent	Procent skumulowany
Zdecydowanie się zgadzam	17,9	17,9
Raczej się zgadzam	44,3	62,3
Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	18,9	81,1
Raczej się nie zgadzam	10,4	91,5
Zdecydowanie się nie zgadzam	2,8	94,3
Trudno powiedzieć	5,3	100,0
Ogółem	100,0	

komentarz

Izabela Grabowskanaczelnik Krajowego
Ośrodka EFS
Centrum Projektów
Europejskich

Niepokojący jest fakt, że zaledwie 63% ankietowanych wskazało, że kierownictwo ich jednostek, a więc jednostek realizujących badania ewaluacyjne, jest zainteresowane wynikami badań jako podstawą do korekty i ulepszenia działań w przyszłości. Oznacza to najprawdopodobniej, że przeprowadzenie badań ewaluacyjnych jest koniecznością wynikającą z zapisów programowych czy innych dokumentów, a nie potrzebą jed-

nostki w zakresie oceny skuteczności jej działań. W takich przypadkach rozwój rynku badań ewaluacyjnych i badań społecznych może być ograniczony. Konieczna wydaje się zatem praca związana z tworzeniem kultury ewaluacyjnej w urzędach i wprowadzaniem ewaluacji nie tylko jako konieczności wynikającej z przepisów czy innych uregulowań, lecz także jako codziennej praktyki urzędów.

komentarz

Marian Anasz

PFRON



Współpraca zlecającego z firmami badawczymi obecnie częściej nacechowana jest nieporozumieniami, napięciami i rozczarowaniami niż obustronną satysfakcją. Tylko niewiele firm potrafi zaproponować rozwiązania badawcze stosowne do oczekiwań klienta. Oczekiwania te koncentrują się zwłaszcza wokół takich potrzeb, jak rozumienie przez badaczy specyfiki funkcjonowania i działalności instytucji

oraz umiejętność przekładania wyników badań na rozwiązania praktyczne. Naczelną obecnie

wartością z punktu widzenia interesu zlecających jest więc użyteczność badań. Wymaga to jednak możliwości badawczych przekraczających dzisiejsze zdolności i potencjał większości działających firm i agencji.

Dostarczane obecnie sektorowi publicznemu badania są zbyt często lichej jakości. Trzeba zwrócić uwagę, że źle i powierzchownie wykonywane badania zniechęcają do ich kontynuacji, co może stanowić – generowaną przez obecną kondycję rynku – barierę w jego dalszym rozwoju.

Optymistycznym ustaleniem badawczym jest natomiast to, że można dzisiaj zidentyfikować kilka firm, które oferują porządną standard usługi badawczej dla administracji publicznej. To, że im się to opłaca – co dokumentuje zebrany materiał badawczy – pozwala na sformułowanie ostrożnej diagnozy, że rynek badań dla sektora publicznego w Polsce ma szansę na przejście do wyższej fazy rozwoju, czego należy nam wszystkim (tj. zlecającym i wykonawcom) serdecznie życzyć.

Tabela 30. Zainteresowanie wynikami

pytanie: Osoby kierujące moją instytucją są zainteresowane wynikami ewaluacji/badań

	Procent	Procent skumulowany
Zdecydowanie się zgadzam	20,8	20,8
Raczej się zgadzam	42,5	63,2
Ani się zgadzam, ani się nie zgadzam	11,3	74,5
Raczej się nie zgadzam	16,0	90,6
Zdecydowanie się nie zgadzam	5,7	96,2
Trudno powiedzieć	3,8	100,0
Ogółem	100,0	

komentarz

**Aleksandra
Jaskólska**

PARP



Przedstawiciele administracji publicznej dostrzegają korzyści płynące z samych badań ewaluacyjnych, mimo że z ich wynikami nie zawsze udaje się dotrzeć do kierownictwa poszczególnych instytucji. Problemem natomiast jest jakość badań, ich stosunkowo niska użyteczność oraz brak zaufania do wykonawców. Firmy badawcze stosunkowo rzadko rozumieją specyfikę funkcjonowania danej instytucji i również rzadko oferują rozwiązania

wykraczające poza minimum wskazane w umowie ze zlecającym. Może to się przekładać na ograniczoną użyteczność rekomendacji z badań. Instytucje publiczne oczekują raczej partnera w poszukiwaniu rozwiązań, dociekliwego badacza niż wykonawcy ograniczającego się do wykonania – lepiej lub gorzej – każdego z punktów kontraktu. Należy jednak pamiętać, że badania ewaluacyjne poza projektami związanymi z funduszami europejskimi są nadal raczej wyjątkiem niż regułą, co nie sprzyja budowaniu potencjału ewaluacyjnego, zarówno po stronie instytucji publicznych, jak i firm badawczych.

Badanie „Firmy badawcze i ewaluacyjne w opiniach klientów” zostało zrealizowane przez Millward Brown SMG/KRC.



PTE – 10 lat minęło...

Towarzystwo wspierania rozwoju

Współcześnie trudno wyobrazić sobie organizację lub program, które nie chciałyby rozwijać umiejętności nazwanej przez Anthony'ego Giddensa „refleksyjnością instytucjonalną”, co oznacza nastawioną na siebie autoanalizę służącą własnemu rozwojowi, doskonaleniu i korekcie strategii planowania. Umiejętność ta od lat 20. ubiegłego wieku jest nazywana „ewaluacją”, czyli sztuką badania wartości konkretnego,



prof. UJ dr hab.

**Leszek
Korporowicz**

prezes PTE
w latach 2000–2004

celowego działania oraz jego efektów. Nic więc dziwnego, że w obecnych czasach – poszukiwania wszystkiego, co stymuluje strategie prorozwojowe i innowacyjne – ewaluacja staje się jednym z kluczowych czynników współczesnych systemów zarządzania oraz polityki rozwojowej niemal każdej organizacji i struktury administracyjnej. Dobrze pojęte i realizowane badania ewaluacyjne mogą się stać poważnym orężem nie tylko diagnozy, lecz także wspierania i planowania rozwoju w każdym sektorze życia społecznego i gospodarczego we współczesnych demokratycznych społeczeństwach wiedzy.

Z takich założeń wychodziła w połowie lat 90. grupa badaczy społecznych, młodych naukowców i animatorów społeczeństwa obywatelskiego, zakładając Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne. Wkomponowane w strategię reform społecznych, mentalnych i kulturowych, PTE chciało zainicjować i wspierać profesjonalny ruch zaangażowanych społecznie badaczy, które byłyby nastawione na uspołecznienie systemu podejmowania decyzji, perspektywne myślenie o edukacji publicznej, awans cywilizacyjny administracji państwowej oraz samo środowisko przygotowanych do swej pracy ewaluatorów. Współcześnie PTE jest wśród polskich towarzystw profesjonalnych badaczy społecznych środowiskiem zaangażowanym w demokratyzację przez ewaluację, wspieranie kultury ewaluacyjnej i prorozwojowego myślenia w procesach podejmowania decyzji.

Prof. UJ dr hab. Leszek Korporowicz był pomysłodawcą i współzałożycielem PTE, prezesem PTE w latach 2000–2004, sprawuje funkcję dyrektora Instytutu Bliskiego i Dalekiego Wschodu na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Rozwój ewaluacji w Polsce w ciągu ostatniej dekady

**Beata
Ciężka**

prezes PTE
w latach 2004–2010



Początki ewaluacji w Polsce w formule, jaką znamy dzisiaj, zaczynają się w połowie lat 90. XX wieku. Wcześniej realizowane były badania edukacyjne czy też dotyczące efektywności działań, które dzisiaj niewątpliwie nazwalibyśmy badaniami ewaluacyjnymi. Doświadczenia te nie miały jednak wpływu na rozwój badań ewaluacyjnych, które pojawiły się w dużej liczbie w Polsce wraz z rozpoczęciem procesu akcesyjnego

Polski do Unii Europejskiej. W ślad za pojawieniem się w Polsce programów przedakcesyjnych pojawia się również wymóg prowadzenia ich ewaluacji. Na gruncie doświadczeń w ewaluacji programów przedakcesyjnych, głównie programu PHARE, w naszym kraju budują się pierwsze doświadczenia ewaluacyjne. Procedury i metodologia badawcza oparte są w dużej mierze na wytycznych Komisji Europejskiej i adaptowane na grunt polski. Jednocześnie pojawiają się w Polsce również inne instrumenty finansowe (Banku Światowego, granty krajów spoza Unii Europejskiej, np. Stanów Zjednoczonych), które przynoszą swoje procedury ewaluacyjne i tym samym wzbogacają wiedzę ewaluacyjną w Polsce.

Ewaluacja zaczyna się pojawiać nie tylko jako element wdrażanych programów i projektów, lecz także jako element reform wprowadzanych w edukacji. Pierwsza formalna struktura administracyjna zajmująca się ewaluacją powstaje w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej już w 1999 roku, jako Wydział Badań, Analiz i Ewaluacji. Od tego czasu nurt ewaluacji w edukacji zaczyna być stale obecny w dyskursie nad jakością edukacji.

Kolejnym sektorem, w którym z narastającą częstotliwością zaczynają się pojawiać badania ewaluacyjne, jest sektor organizacji pozarządowych. Obecnie ewaluacje w nim stanowią niemal standardowy element jego działania.

Impulsem do bardzo dynamicznego rozwoju badań ewaluacyjnych w Polsce było uruchomienie funduszy strukturalnych. W ślad za nimi pojawia się wymóg prowadzenia ewaluacji na każdym z etapów ich wdrażania. Ostatnie lata to skokowy postęp w liczbie realizowanych ewaluacji oraz coraz większa profesjonalizacja środowisk zajmujących się ewaluacją.

Wraz z rozwojem badań ewaluacyjnych, osoby zajmujące się ewaluacją w Polsce zaczynają poszukiwać możliwości budowania swojej tożsamości i integracji. W odpowiedzi na te potrzeby w roku 2000 powstaje Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne – organizacja pozarządowa, której misją jest budowanie i upowszechnianie kultury ewaluacyjnej, organizowanie i integracja środowiska ewaluatorów, wzbogacanie wiedzy na temat ewaluacji w celu zapewnienia jakości wykonywania badań.

Beata Ciężka była prezesem PTE w latach 2004–2010.

Ewaluacja w obszarze funduszy strukturalnych

Evidence based policy, polityka oparta na rzetelnych i wiarygodnych wynikach

Gdy przyszedłem do pracy w ministerstwie w 2004 r., byłem świeżo po studiach. Zdecydowałem się na pracę w administracji publicznej tylko po to, by zdobyć doświadczenie.

Trudna sytuacja na rynku pracy wymusiła pragmatyzm i spowodowała przełamanie mojej wrodzonej niechęci do „urzędniczenia”. Rok i koniec – myślałem – potem prywatna firma albo własna działalność gospodarcza. Administracja (a raczej moje ówczesne, mylne wyobrażenie o niej), ze swą opieszałością, brakiem nastawienia na osiągnięcie celów, niską efektywnością pracy i jeszcze niższymi zarobkami, nie była moim marzeniem.



**Stanisław
Bienias**

Ministerstwo Rozwoju
Regionalnego

Cóż, życie lubi robić niespodzianki. Okazało się, że dziedziną, którą miałem się zajmować, była ewaluacja. Instrument, który pozwala realnie wpływać na sposób funkcjonowania administracji, na racjonalność i sensowność wydatkowania pieniędzy publicznych (czytaj: wyjętych z naszej kieszeni), na zwiększanie szans rozwojowych Polski, a dzięki temu zapewnia lepszą przyszłość kolejnym pokoleniom. Taka pozytywistyczna, idealistyczna praca u podstaw. Jednocześnie była to praca na styku administracji i sektora prywatnego oraz sektora nauki. Bardzo dynamiczna, ciekawa i zmuszająca do szybkiego rozwoju. Tak patrzę na ewaluację po siedmiu latach pracy w tej branży.

Na ewaluację można też spojrzeć z perspektywy przedsiębiorcy – jak na całkiem dobry interes. Gdy zaczynałem pracę w administracji, w Polsce realizowano średnio kilka badań ewaluacyjnych rocznie (dotyczyły one w większości funduszy przedakcesyjnych). Były to w większości badania powierzane dużym i doświadczonym firmom zagranicznym. W kolejnych latach byliśmy świadkami niebywałej dynamiki rozwoju tego, zdawałoby się wybitnie niszowego, segmen-

tu rynku. W latach 2008–2010 realizowano już średnio ponad 120 badań tego typu rocznie. Były one zlecane nie przez kilka podmiotów tworzących swoisty „krąg wzajemnego zaufania”, ale przez 40–50 jednostek znajdujących się w różnych instytucjach administracji publicznej, która zajmowała się funduszami UE. Średnio w roku na ewaluację w Polsce wydawanych jest przez administrację publiczną około 10 mln zł. Środki te trafiają do firm zewnętrznych, bowiem 97% badań ewaluacyjnych w naszym kraju jest realizowanych przez wykonawców spoza administracji.

Większość badań ewaluacyjnych wykonują polskie firmy doradczo-badawcze. To zupełnie inaczej niż w pozostałych nowych krajach członkowskich. Tak duży udział firm krajowych jest efektem celowej polityki wdrażanej przez Krajową Jednostkę Oceny (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego) ukierunkowanej na rozwój konkurencyjnego, rodzimego rynku ewaluacji w Polsce. Stosunkowo nisko zdefiniowane kryteria dostępu do uruchamianych procedur przetargowych (np. brak konieczności wykazania się doświadczeniem w obszarze ewaluacji przez potencjalnych wykonawców) pozwoliły wielu młodym przedsiębiorcom/badaczom wziąć udział w konkurowaniu o zlecenia ewaluacyjne. Te młode firmy zdobywały wiedzę i doświadczenie taką samą metodą, jaką zdobywali je pracownicy administracji – przez „learning by doing”.

Ewaluacja w Polsce była dotychczas silnie powiązana z dostępnością funduszy europejskich, czego więc możemy się spodziewać w najbliższych latach? Przede wszystkim obecne środki (dostępne w latach 2007–2013) z pewnością nie będą ostatnimi dużymi pieniędzmi, jakie zaoferuje nam Bruksela. Kolejna perspektywa (2014–2020) będzie miała podobną skalę finansową. Elementem, który się zmienia, jest zdecydowanie większy budżet na działania ewaluacyjne – one stają się priorytetem. Będą to więc badania, w których jakość i wiarygodność wyników staną się kluczowe dla urzeczywistnienia idei evidence based policy, czyli prowadzenia polityki opartej na rzetelnych i wiarygodnych informacjach. Wiele z badań będzie dużymi przedsięwzięciami, których budżet ma być liczony w setkach tysięcy złotych. Ich realizacja będzie wymagała współpracy firm badawczych i doradczych z czołowymi ekspertami świata akademickiego. Perspektywy dla rynku ewaluacji są tym bardziej interesujące, że podobnie jak w większości krajów „starej” Unii doświadczenia wyniesione z prowadzenia ewaluacji w ramach funduszy UE przenoszone były na obszar polityki krajowej. Ten proces już się w Polsce rozpoczął, a w najbliższych latach będzie się dynamizował.

Wreszcie ewaluacja realizowana w Polsce w ramach funduszy UE stawiana jest za przykład dobrych praktyk. Zaczyna to otwierać drogę polskim firmom, które zajmują się ewaluacją, do walki o bardzo lukratywne (nierzadko liczone w milionach zł) kontrakty Komisji Europejskiej.

Mam nadzieję, że udało mi się Państwu zainteresować ewaluacją. Przyjemnie jest bowiem mieć świadomość, że poza zarabianiem pieniędzy robi się coś mądrego, ciekawego i bardzo perspektywicznego.

Stanisław Bienias jest naczelnikiem Wydziału Ewaluacji Krajowej Jednostki Oceny Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Opinie autora przedstawione w publikacji wyrażają jego osobiste poglądy i nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Ewaluacja w edukacji

Ewaluacja jako instrument zmiany w edukacji

Istotą ewaluacji jest dostarczanie rzetelnych danych o wartości prowadzonych działań. Ewaluacja – nie tylko w edukacji – umożliwia podejmowanie mądrych, czyli takich decyzji, które łączą w sobie wątek pragmatyczny z aksjologicznym. Oznacza to konieczność godzenia tego, co efektywne, z tym co przyzwoite.



prof. UWM dr hab.

**Henryk
Mizerek**

Uniwersytet
Warmińsko-Mazurski
w Olsztynie

Misją współczesnej ewaluacji edukacyjnej jest wspieranie zmiany w inny, niż się przyjęło, sposób. Zmiana, szczególnie w tak delikatnej sferze, jaką jest edukacja, wymaga szczególnego namysłu. Polityka oświatowa w Polsce, w której jest znacznie więcej cieni niż blasków, jak dotąd nie wykorzystuje możliwości oferowanych przez współczesne, profesjonalne ewaluacje. Rzadko kiedy wyniki ewaluacji są podstawą pogłębionej, zbiorowej, uwzględniającej różne punkty widzenia refleksji. Zdecydowanie za rzadko ewaluacje są zaczynem debaty publicznej nad kondycją i jakością edukacji.

W tej sytuacji konieczne staje się promowanie ewaluacji demokratycznej, nawiązującej do stosowanych od dawna na świecie rozwiązań teoretycznych i metodologicznych. Jest to jeden ze sposobów na poradzenie sobie z „klątwą ewaluacji biurokratycznej”, która nakazuje ewaluację utożsamiać z ocenianiem, a proces prowadzenia badania ewaluacyjnego sprowadzać do procederu gromadzenia papierzyśk mających uspokajać sumienia podatkowników.

prof. UWM, dr hab. Henryk Mizerek, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Katedra Pedagogiki Ogólnej

Ewaluacja – narzędzie poprawy jakości programu

dr hab.
**Michał
Fedorowicz**

Instytut Badań
Edukacyjnych



Można zadać sobie pytanie, czy warto ewaluować działania z zakresu edukacji w Polsce i właściwie po co to robić. Podobnie jednak jak przy prowadzeniu różnych form polityki publicznej, ewaluacja może stanowić istotne narzędzie poprawiające jakość programu i podnosić skuteczność ewaluowanych działań. W przypadku edukacji mówi się o tym, że powinna ona uwzględniać uwarunkowania środowiskowe, tradycję i historię.

Ewaluacja może mieć charakter procesowy, opisywać i oceniać materiały programowe i działania. Może też być ewaluacją rezultatów i badać, jakie bezpośrednie efekty przyniósł program jego uczestnikom (np. uczniom), czy nawet stać się ewaluacją wpływu – pomagającą patrzeć na politykę, działania, usługi w perspektywie długookresowej. Może więc stanowić narzędzie dostarczające informacji zwrotnej na temat przydatności i trafności np. procesu i metod nauczania.

Ewaluacja to również narzędzie śledzenia i oceny nowych programów, wykazujące, w jakim stopniu są one realizowane np. przez szkoły i jaki jest poziom oczekiwanych przez nas rezultatów. O ewaluacji mówimy coraz częściej w związku z przeprowadzaną reformą edukacji. Jej elementy zostały wprowadzone do systemu nadzoru pedagogicznego jako „praktyczne badanie ocenające, przeprowadzane w szkole lub placówce”, a jej rezultatem są np. raporty, które jednostki samorządu terytorialnego mogą wykorzystywać w swoich regionach do rozwoju polityki oświatowej.

dr hab. Michał Fedorowicz, dyrektor Instytutu Badań Edukacyjnych

System ewaluacji oświaty

dr
**Grzegorz
Mazurkiewicz**

Uniwersytet
Jagielloński



Nowy model nadzoru pedagogicznego opierający się na ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej został wprowadzony rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 7 października 2009 r. Jego celem jest gromadzenie kompleksowych, ogólnodostępnych informacji na temat funkcjonowania systemu edukacyjnego, a przede wszystkim – podniesienie jakości oświaty przez usprawnienie pracy szkół.

System ewaluacji oświaty (SEO – projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji) – ma służyć rozwojowi całego systemu edukacyjnego, ale też pojedynczych placówek. Odpowiednio prowadzona ewaluacja będzie przydatna szkołom w procesie niezbędnej transformacji. Nadzór pedagogiczny ma umożliwić placówkom edukacyjnym rozwój organizacyjny, a systemowi oświaty – wspieranie rozwoju cywilizacyjnego społeczeństwa. To właśnie umiejętność przyglądania się własnemu działaniu w celu jego poprawy cechuje profesjonalistów i uczące się organizacje.

Po kilkunastu miesiącach wdrażania nowego systemu w polskich szkołach nasuwa się kilka wniosków. Dopracowania wymaga m.in. sposób pisanie raportów, konieczne jest wsparcie rad pedagogicznych w procesie ich analizy. Niezbędne jest również inspirowanie dyskusji nad wymaganiami stawianymi szkołom przez państwo. Tylko wtedy, gdy nauczyciele będą chcieli je spełniać, ewaluacja stanie się wydarzeniem istotnym i przydatnym.

dr Grzegorz Mazurkiewicz, Uniwersytet Jagielloński, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Instytut Spraw Publicznych

Ewaluacja w sektorze pozarządowym

**Katarzyna
Sekutowicz**

Pozarządowa Agencja
Ewaluacji i Rozwoju
przy Stowarzyszeniu
BORIS



Ewaluacja w sektorze pozarządowym istnieje już od 1994 roku.

To wówczas, wraz ze środkami pomocowymi z amerykańskich fundacji, takich jak Ch.S. Mott Foundation czy Rockefeller Brothers Fund, pojawiła się myśl, że konieczna jest refleksja nad własną działalnością. Ewaluacja nie upowszechniła się jednak wśród organizacji pozarządowych, nie stała się ich codzienną praktyką. Powodem jest brak myślenia strategicznego

i planowania, a w związku z tym – brak informacji na temat m.in. opinii odbiorców o oferowanych im działaniach czy usługach. Sytuacja uległa nieznacznej poprawie w momencie pojawienia się funduszy unijnych. Organizacje, poniekąd zmuszone, zaczęły wprowadzać ewaluację do projektów finansowanych ze środków unijnych.

Drugim czynnikiem, który przyczynia się do upowszechnienia ewaluacji w sektorze pozarządowym, jest standaryzacja usług. Organizacje świadczące usługi publiczne, chcąc skorzystać ze środków publicznych, powinny się wykazać świadczeniem usług wysokiej jakości przy jednoczesnej efektywności cenowej. Ewaluacja jest w tym przypadku narzędziem, które pomaga oszacować prawdziwą wartość danej usługi.

Ciągle jednak wśród organizacji pozarządowych nie ma zwyczaju, aby traktować ewaluację jako instrument efektywnej alokacji niewielkich środków finansowych będących w dyspozycji organizacji ani wykorzystywać jej wyniki do podejmowania decyzji strategicznych dla rozwoju organizacji. Wraz z zakończeniem dopływu środków unijnych może nastąpić koniec ewaluacji w sektorze pozarządowym. Pozostaje pytanie, co musiałoby się zdarzyć, aby ewaluacja zakorzeniła się na dobre w sektorze pozarządowym? Na pewno wiąże się to ze zmianą nastawienia organizacji pozarządowych do środków publicznych oraz wzrostem poczucia odpowiedzialności za nie, a także z długofalowym podejściem do oferowanych usług i realizowanych działań. A może z czymś jeszcze?

Katarzyna Sekutowicz, Pozarządowa Agencja Ewaluacji i Rozwoju przy Stowarzyszeniu BORIS

Procesy zarządzania w sektorze NGO-sów, wbrew obiegowej opinii, nie są bynajmniej mniej skomplikowane od tych, jakie się stosuje w sektorach publicznym i biznesowym.

Organizacje pozarządowe powinny bowiem, co do zasady, wykazywać się podobną skutecznością jak ta, która obowiązuje w biznesie, choć jednocześnie ich działania nie są weryfikowane wprost przez rynek – w tym są podobne do instytucji publicznych. Organizacje nie otrzymują prostych sygnałów rynkowych informujących o tym, czy ich działania istotnie zaspokajają szczególnie rozumiany popyt (czy rozwiązują np. istotny problem społeczny). Organizacje nie podlegają też weryfikacji wyborczej. Innymi słowy, w dużej mierze same przed sobą odpowiadają za jakość działań. Właśnie ta specyfika działalności sektora pozarządowego wydaje się najważniejszą przesłanką, aby dokonywać ewaluacji działań podmiotów w nim funkcjonujących. Ewaluacja (czy szerzej refleksyjność), dotycząca sensowności własnych działań, leży w interesie zarówno sponsorów organizacji, jak i samych organizacji. I to przede wszystkim one powinny ją wykorzystywać, jeśli nie mają być traktowane jako amatorskie, nieskuteczne i służące w istocie same sobie.

Obecnie w sektorze NGO ewaluacja często jest mylona z monitorowaniem, raportowaniem i badaniem szeroko rozumianej poprawności proceduralnej. To jednak nie gwarantuje sensowności działań. Przykładów na to można podać wiele. Konieczny jest zatem wzrost świadomości – a w istocie samodyscypliny – organizacji pozarządowych w kwestii krytycznego podejścia do jakości własnych działań. Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne zapewne może być w tym procesie bardzo pomocne.

Kuba Wygnański, Pracownia Badań i Innowacji Społecznych STOCZNIA

Ewaluacja w organizacjach pozarządowych w Polsce zaczęła się pojawiać, gdy w latach 90. dotarły do nas zewnętrzne – zagraniczne – fundusze i granty dla III sektora.

Wraz z nimi zaczęto stawiać pytania o jakość i efekty finansowanych działań, co wymagało zastosowania ewaluacji.

Ewaluacja w organizacjach pozarządowych zwykle daje ewaluatorom poczucie sensu wykonanej pracy. Do niedawna dominowały nieduże badania dotyczące stosunkowo niewielkich projektów, dzięki którym prowadzono ważne społecznie działania. Gwarantowało to badaczom realny kontakt z badaną rzeczywistością oraz zamawiającymi. Obecnie, w dobie tzw. projektów unijnych, sytuacja stopniowo ulega zmianie, bo również organizacje pozarządowe realizują projekty na dużą skalę, wymagające poważnych ewaluacji.



**Kuba
Wygnański**

Pracownia Badań
i Innowacji
Społecznych
STOCZNIA



**Agnieszka
Szczurek**

Ośrodek Ewaluacji

Małgorzata Leszczyńska

Ośrodek Ewaluacji



Organizacje pozarządowe, które zgłaszają potrzebę ewaluacji, wiedzą, czego chcą, ale też zawsze chcą dużo (może nawet za dużo). Chcą po prostu wiedzieć wszystko o swoim projekcie. Łatwo komunikują swoje potrzeby związane z ewaluacją, dzielą się przemyśleniami. Organizacje są też otwarte na proponowane metody, podejście badawcze i na sugestie ewaluatorów. Dobrą stroną jest więc bliska współpraca, szczególnie na

wstępnym etapie badania, gdyż koncepcja powstaje jako wynik dialogu i współpracy.

Dzięki temu można dobrze poznać samą organizację, jej misję, filozofię działania i potrzeby związane z badaniem. Wymaga to jednak zaangażowania ewaluatora w proces negocjowania oferty, narzędzi badawczych itp. I niestety, nie zawsze można pogodzić to z niskimi nakładami na badanie. Poza tym niezbędna jest duża dyscyplina badaczy w zachowaniu obiektywizmu, dystansu wobec organizacji i przedmiotu badania.

We współpracy z organizacjami pozarządowymi ewaluatorom potrzebne są też niekiedy dyplomatyczne podejście i umiejętność negocjacji, ponieważ słabą stroną ewaluacji w III sektorze są niskie budżety na nią przeznaczane. Mimo wieloletniego doświadczenia w ewaluacji oraz coraz większej wiedzy III sektora na ten temat tylko nieliczne organizacje zdają sobie sprawę, że ewaluacja to nie tylko ankieta i że badania skomplikowanych wieloletnich projektów są kosztowne. W związku z tym warunki prowadzenia ewaluacji w III sektorze bardzo dobrze oddaje metafora szycia na miarę.

Nadal zbyt mało organizacji planuje ewaluację na etapie tworzenia projektu. Zdarza się, że zaczynają myśleć o niej, gdy projekt się kończy i na nic nie ma już czasu. Tymczasem najlepiej jest, gdy ewaluacja projektu ma charakter formatywny – gdy jest procesem, który można dostosowywać do bieżących działań. Dopiero wówczas można mieć pewność, że wyniki badania będą użyteczne.

Dobrze by było, gdyby w organizacjach pozarządowych lepiej działały procedury. Dzięki nim bowiem można by było wdrażać zdobytą podczas badania wiedzę i przyznawać rekomendacje. Tymczasem jednak upowszechnianie i wykorzystanie wyników ewaluacji odbywa się w organizacji ad hoc.

W Polsce III sektor jest bardzo zróżnicowany: duże organizacje o bogatym doświadczeniu zwykle mają większą świadomość i takąż potrzebę weryfikowania jakości swoich działań. Jest jednak dużo organizacji, którym słowo „ewaluacja” nadal kojarzy się głównie z kontrolą właściwego wydatkowania przyznanych środków. Zmiana tego stanu rzeczy wymaga nie tylko szkoleń dla pracowników organizacji pozarządowych czy publikacji na ten temat, lecz także zewnętrznych impulsów formalnych, odpowiednich wytycznych w dokumentach, np. dotyczących funduszy unijnych.

Agnieszka Szczurek, Małgorzata Leszczyńska, Ośrodek Ewaluacji

walny zjazd członków

najwyższa władza PTE wybiera zarząd i komisję rewizyjną, minimum jeden zjazd walny rocznie

współpraca

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
Uniwersytet Warszawski
Polskie Towarzystwo Badaczy Rynku i Opinii
Instytut Badań Edukacyjnych
Centrum Projektów Europejskich
urzędy marszałkowskie
European Evaluation Society

zarząd

osiem osób wybieranych na dwuletnie kadencje

sekretariat

obsługa prac Towarzystwa,
punkt kontaktowy
i informacyjny: pte@pte.org.pl

komisja rewizyjna

cztery osoby wybierane na dwuletnie kadencje

członkowie

103 osoby:
przedstawiciele firm badawczych, ewaluacyjnych i doradczych, pracownicy administracji rządowej i samorządowej, akademicy, niezależni ewaluatorzy

patronaty

konferencje ewaluacyjne, publikacje, studia podyplomowe z ewaluacji, projekty ewaluacyjne

doradztwo

wsparcie w przygotowaniu, realizacji i zarządzaniu projektami ewaluacyjnymi

szkolenia

odbiorcy Kuźni Ewaluacji: instytucje rządowe i samorządowe; organizacje pozarządowe; izby gospodarcze; firmy badawcze, konsultingowe, szkoleniowe; beneficjenci projektów unijnych

publikacje

polskie standardy ewaluacji PTE 2008, katalogpte²⁰¹¹

badania

polski rynek ewaluacji i badań dla sektora publicznego 2011, firmy badawcze i ewaluacyjne w opiniach klientów 2011

projekty unijne i krajowe

seminaria metodologiczne

Członkowie PTE



**Maciej Józef
Szałaj**

prezes
PTE



504 029 514



maciej.szalaj@pte.org.pl

główny specjalista
PARP

Doświadczenie: Ewaluacją zajmuje się od 8 lat, od 2005 roku związany z Sekcją Ewaluacji Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości; uczestniczył w tworzeniu systemu ewaluacji środków przedakcyjnych i funduszy strukturalnych; autor wielu publikacji z zakresu teorii i praktyki badań ewaluacyjnych; współredaktor serii wydawniczej poświęconej problematyce ewaluacji interwencji publicznych; trener i wykładowca studiów podyplomowych.

Specjalizacja: Programy wspierania działalności badawczo-rozwojowej, instrumenty szkoleniowo-doradcze, ewaluacja organizacji, badania internetowe, mixed-mode, zamówienia publiczne w ewaluacji.



**Jacek
Pokorski**

wiceprezes
PTE



502 601 795



jacek.pokorski@pte.org.pl

główny specjalista
PARP

Doświadczenie: Od 2004 r. związany z komórką ewaluacyjną PARP; kierownik i autor wielu projektów badawczych dot. krajowych i europejskich programów rozwoju; ekspert grup sterujących procesami ewaluacji programów i polityk publicznych; autor publikacji poświęconych ewaluacji i jej wynikom, wykładowca studiów podyplomowych z ewaluacji; organizator oraz prelegent krajowych i międzynarodowych konferencji o tej tematyce; konsultant i trener ewaluacji.

Specjalizacja: Specjalizuje się w badaniach przedsiębiorstw i otoczenia biznesu oraz ewaluacjach programów wsparcia innowacyjności gospodarki, podnoszenia kwalifikacji kadr sektora prywatnego i rozwoju infrastruktury społeczno-gospodarczej.



Barbara
Przybylska

wiceprezes
PTE



501 259 142



barbara@alum.bu.edu

Doświadczenie: Prowadzenie od blisko 20 lat badań ewaluacyjnych dla organizacji pozarządowych, fundacji krajowych i zagranicznych, UNDP, UE i administracji publicznej – praca jako główny ewaluator lub w zespole ewaluacyjnym. Prowadzenie szkoleń i zajęć z zakresu ewaluacji i monitoringu.

Specjalizacja: Projektowanie i prowadzenie ewaluacji w różnych dziedzinach związanych z polityką i pomocą społeczną, aktywizacją społeczną oraz zarządzaniem organizacjami.



Agnieszka
Rudolf

skarbnik
PTE



604 294 646



agnieszka.rudolf@wp.pl

kierownik projektów badawczych
Agrotec Polska

Doświadczenie: Od 2007 roku pracuje dla firmy Agrotec Polska jako kierownik badań ewaluacyjnych. Ma doświadczenie w przygotowywaniu i realizacji badań o złożonej metodologii oraz kierowaniu dużymi zespołami badaczy i ekspertów.

Specjalizacja: Realizuje przede wszystkim ewaluacje projektów i programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Prowadzi badania w różnorodnych obszarach: rozwoju regionalnego, zarządzania w administracji publicznej, rozwoju zasobów ludzkich, a także badania o problematyce społecznej, bada sektory rolnictwa i rybactwa, infrastruktury, środowiska, energetyki. Ma doświadczenie w stosowaniu zarówno ilościowych, jak i jakościowych metod badawczych.



Monika
Bartosiewicz-Niziołek

sekretarz
PTE



601 252 462



biuro@ewaluacje.pl

właścicielka
Pracownia Badań Ewaluacyjnych

Doświadczenie: Absolwentka Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego, studiów doktoranckich w Szkole Nauk Społecznych przy IFIS PAN oraz Podyplomowego Studium Ewaluacji Projektów na UW. Pierwsze doświadczenia w prowadzeniu ewaluacji zdobyła w połowie lat 90., uczestnicząc w projektach międzynarodowych. Ewaluowała projekty realizowane w ramach IW EQUAL, SPO RZL, Transition Facility, PO KL oraz PO FIO.

Specjalizacja: Ewaluacja projektów edukacyjnych, badanie potrzeb szkoleniowych, szkolenia z zakresu ewaluacji i metod badań społecznych. Więcej informacji na stronie www.ewaluacje.pl.



**Marian
Anasz**

członek zarządu
PTE



22 505 56 84



manasz@pfron.org.pl

ekspert
PFRON

Doświadczenie: Planowanie ewaluacji dotyczących oceny wykonania zadań ustawowych i kierowanie nimi oraz tworzenie programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (od 2009 r.), a także projektów społecznych adresowanych do środowisk osób niepełnosprawnych finansowanych – za pośrednictwem PFRON – ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (od 2005 r.). Członek Komitetu Sterującego Ewaluacją SPO RZL (2004–2006). Członek zarządu PTE (od 2008 r.).

Specjalizacja: Analiza społecznych rezultatów, a także oddziaływania i efektywności wydatkowania środków publicznych przeznaczanych na ograniczanie zjawisk wykluczenia społecznego oraz społeczną i zawodową integrację osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Stosowanie wyników badań ewaluacyjnych do programowania i planowania w obszarze polityki społecznej.



**Beata
Cieżka**

członek zarządu
PTE



602 797 003



beata.ciezka@pte.org.pl

niezależny ewaluator (freelancer)

Doświadczenie: Od 1995 r. ewaluator programów i projektów, m.in. PHARE (UE), Leonardo da Vinci (UE), Młodzież (UE), Trust for Civil Society (USA), General Electric Life Skills (USA), Norweski Mechanizm Finansowy (EOG), Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich (Bank Światowy), EFS (SPO RZL, PO KL, PIW EQUAL), PO IG. Jest autorką i realizatorką szkoleń z zakresu ewaluacji oraz wykładowcą na studiach podyplomowych.

Specjalizacja: Specjalizuje się w badaniach jakościowych i analizach eksperckich. Główne obszary badawcze: rynek pracy, rozwój zasobów ludzkich, edukacja, sektor pozarządowy.



**Krzysztof
Piróg**

członek zarządu
PTE



697 325 209



krzysztofpirog@o2.pl

adiunkt
Uniwersytet Rzeszowski

Doświadczenie: Autor lub współautor 7 opisów przedmiotów zamówienia oraz kryteriów oceny ofert. Brał udział w realizacji 3 badań ewaluacyjnych po stronie zlecającego. Członek zespołów badawczych w ramach kilkunastu badań ewaluacyjnych. Doświadczenie dydaktyczne z zakresu procedur badań ewaluacyjnych oraz metod badań społecznych.

Specjalizacja: Opracowywanie narzędzi badawczych (scenariusze/kwestionariusze wywiadów, matryce do analizy danych zastanych). Moderowanie indywidualnych wywiadów pogłębionych oraz zogniskowanych wywiadów grupowych. Opracowywanie studiów przypadków. Jakościowa oraz ilościowa analiza danych.



Katarzyna Julia
Baeck-Kamińska



605 736 506



katarzyna.kaminska@poczta.onet.eu

nauczyciel konsultant, koordynator zespołu planowania, ewaluacji i monitorowania
Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu

Doświadczenie: Przygotowanie w zakresie ewaluacji w edukacji oraz ewaluacji programów i projektów UE. Od 2006 r. zajmuje się koordynacją oraz realizacją ewaluacji szkoleń w Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli, ewaluacją realizowanych programów o zasięgu lokalnym i regionalnym oraz prowadzeniem szkoleń i konsultacji z zakresu ewaluacji dla szkół i placówek oświatowych. Autorka programów szkoleń z zakresu ewaluacji, współtwórca modelowych rozwiązań w obszarze ewaluacji w placówkach doskonalenia nauczycieli.

Specjalizacja: Ewaluacja w edukacji: planowanie, projektowanie oraz realizacja, dobór metod badawczych, tworzenie narzędzi oraz raportowanie, ewaluacja wewnętrzna w szkołach i placówkach.



Mirosława
Cyłkowska-Nowak



61 854 73 06, 61 854 73 09



mcyłkowska-nowak@wp.pl

starszy wykładowca, p.o. kierownik Zakładu Edukacji
Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Doświadczenie: Ewaluacją zajmuje się od 1995 roku. W latach 90. uczestniczka zespołów ewaluacyjnych programów PHARE przy Ministerstwie Edukacji Narodowej (kierowanych przez Leszka Korporowicza) oraz współautorka opublikowanych wówczas raportów ewaluacyjnych. Współzałożycielka Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego. Od 2004 roku realizuje na studiach drugiego stopnia na kierunku zdrowie publiczne 45-godzinny moduł „Ewaluacja programów zdrowotnych i edukacyjnych”. Promotor prac magisterskich z zakresu ewaluacji. Prowadzi zajęcia szkoleniowe oraz zajęcia na studiach podyplomowych z ewaluacji oraz strategii i metod badawczych w ewaluacji, zamawianych przez podmioty publiczne i niepubliczne.

Specjalizacja: Ewaluacje programów edukacyjnych, profilaktycznych, zdrowotnych.



Piotr Michał
Dusza



668 854 321



piotr.dusza@interia.pl

członek zarządu
Grupa Gumułka – Euroedukacja Sp. z o.o.

Doświadczenie: Zrealizowane badania ewaluacyjne projektów szkoleniowych, projektów z zakresu rynku pracy, projektów systemowych PUP oraz PCPR realizowanych w ramach PO KL. Realizacja ewaluacji zleczanych przez MRR, urzędy marszałkowskie, organizacje pozarządowe (łącznie ponad 30 badań ewaluacyjnych, głównie jako kierownik badań).

Specjalizacja: Zogniskowane wywiady grupowe, indywidualne wywiady pogłębione, badania ankietowe, techniki obserwacyjne, panele ekspertów i wiele innych.



Grzegorz Witold Dziarski

właściciel, konsultant, trener
Grzegorz Dziarski Biuro Konsultacyjne



605 238 203



gd@konsulting.org.pl

Doświadczenie: Ewaluacje ex-ante, on-going, mid-term i ex-post programów, projektów i organizacji w obszarach gospodarki wodno-ściekowej, infrastruktury drogowej, infrastruktury sportowej i edukacyjnej oraz zarządzania jakością i rozwojem instytucjonalnym. Szkolenia w zakresie ewaluacji, zarządzania jakością i organizacji uczącej się.

Specjalizacja: Ewaluacje systemowe programów ogólnokrajowych i dużych projektów infrastrukturalnych. Ewaluacje systemów jakości, zarządzania i uczenia się organizacji.



Maria Magdalena Ferenc

konsultant ds. ewaluacji i oceniania
Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łomży



86 216 42 17



magda_ferenc@interia.pl

Doświadczenie: Uczestnik badań: MEN – podyplomowe studia grantowe i funkcjonowanie systemu awansu zawodowego nauczycieli, CKE – funkcjonowanie standardów wymagań egzaminacyjnych, NBP – edukacja ekonomiczna, PENTOR – program Uczeń na wsi, PFON – wsparcie działalności służącej aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych, PFRON – opracowanie modelu lokalnego systemu rehabilitacji i wsparcia społeczno-zawodowego osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Specjalizacja: Specjalizuje się w badaniach jakościowych w edukacji (desk research, IDI, FGI, obserwacja). Redaktor publikacji o ewaluacji dla dyrektorów przedszkoli w wydawnictwie Raabe.



Agnieszka Haber

kierownik Sekcji Ewaluacji
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości



518 108 105; 694 476 925



agnieszkahaber11@gmail.com

Doświadczenie: Ewaluacją oraz badaniami społeczno-gospodarczymi zajmuje się od ponad 10 lat. Od 2004 roku kieruje Sekcją Ewaluacji w PARP. Autorka wielu publikacji z dziedziny ewaluacji programów sektora publicznego, redaktor serii wydawniczej PARP Ewaluacja. Wykładowca studiów podyplomowych. Od 2005 roku organizator cyklicznej Konferencji Ewaluacyjnej (www.konferencja-ewaluacja.pl).

Specjalizacja: Ewaluacja interwencji publicznych dedykowanych dla sektora MSP, ewaluacja programów wsparcia innowacyjności gospodarki oraz dotyczących rozwoju kadr gospodarki oraz ewaluacja organizacji (m.in. strategii, sieci organizacji).



Joanna
Hofman



+44 20 7034 7673



joanna.hofman@gmail.com

konsultant

Coffey International Development trading as The Evaluation Partnership

Doświadczenie: W latach 2007–2009 naczelnik Wydziału Monitorowania i Ewaluacji w Departamencie Zarządzania EFS (MRR), gdzie odpowiadała za opracowanie „Planu oceny PO KL na lata 2007–2013”, zlecenie badań ewaluacyjnych w ramach programów finansowanych z EFS i nadzór nad ich realizacją oraz budowę potencjału ewaluacyjnego w obszarze EFS w Polsce. Od 2009 r. konsultant TEP, planuje i realizuje badania ewaluacyjne w Londynie.

Specjalizacja: Badania ewaluacyjne programów i polityki UE w obszarze zatrudnienia, polityki społecznej i równych szans, zdrowia i ochrony konsumentów, mediów, polityki celnej.



Emilia Justyna
Izdebska-Stańczyk



506 052 946



emilia.izdebska@aid.info.pl

kierownik zespołu ds. ewaluacji i promocji/ewaluator

Władza Wdrażająca Programy Europejskie/Audyt i Doradztwo Europejskie

Doświadczenie: Ma praktyczne doświadczenie zarówno w projektowaniu (jako zamawiający), jak i realizacji (jako wykonawca) badań ewaluacyjnych projektów współfinansowanych ze środków UE. Koordynuje prace związane z planowaniem oraz prowadzeniem ewaluacji, będąc jednocześnie współautorką wielu rodzajów badań oraz ich metodologii i narzędzi badawczych.

Specjalizacja: Doświadczenie w badaniach realizowanych w ramach PO KL, PO IG i innych programów pomocowych. Metody badawcze dostosowywane do potrzeb zamawiającego.



Karolina
Jakubowska



608 404 546



Jakubowska.ka@gmail.com

konsultantka

Doświadczenie: Absolwentka Instytutu Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Szkoły Głównej Handlowej. Od 2005 r. zajmuje się ewaluacją programów współfinansowanych z funduszy europejskich, zwłaszcza z Europejskiego Funduszu Społecznego. Pierwsze kroki stawiała w Fundacji CASE. Następnie pracowała w PAG Uniconsult i GHK.

Specjalizacja: Ma bogate doświadczenie w dziedzinie jakościowych i ilościowych badań społecznych. Specjalizuje się w badaniach skuteczności aktywnej polityki na rynku pracy.



**Anna
Kierzkowska-Tokarska**



607 878 228, 22 848 74 69



akierzkowska1@wp.pl

ekspert krajowy ds. współpracy ponadnarodowej, dziedzina kapitał ludzki
MRR

Doświadczenie: Ewaluacja systemu wyboru i wdrażania projektów w IV PO KL: nauka i szkolnictwo wyższe, MNiSW 2011 i inne. Ewaluacja „Monitoring wdrażania funduszy UE w 16 RPO”, MPiPS, 2010. Ocena wniosków w PO KL priorytety IV, V, IX, Fundusz Stypendialny i Szkoleniowy, FRSE, Agencja LdV, FOP, ocena rezultatów w EQUAL oraz projektów ponadnarodowych i strategii innowacji dla Sieci Tematycznych.

Specjalizacja: Polityka regionalna, polityka społeczna, edukacja, kształcenie ustawiczne. Ekspert krajowy MRR ds. współpracy ponadnarodowej, dziedzina kapitał ludzki.



**Tomasz Jacek
Klimczak**



508 398 784



tomasz.klimczak@psdb.com.pl

prezes zarządu
PSDB Sp. z o.o.

Doświadczenie: Ma ponad 17-letnie doświadczenie w programowaniu, zarządzaniu i ewaluacji programów publicznych dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego, najpierw w strukturach administracji publicznej (1994–2004), a następnie w firmie badawczej Grupa Doradcza Sienna Sp. z o.o. Od 2005 r. członek zarządu PSDB Sp. z o.o., a od 2006 r. prezes zarządu. W tym czasie kierował ponad 30 dużymi projektami badawczymi i ewaluacyjnymi.

Specjalizacja: Specjalizuje się w obszarach: innowacyjność gospodarki, dobre rządzenie, rozwój regionalny.



**Paweł Aleksander
Klimek**



602 231 914



pawel.klimek@crsg.pl

prezes zarządu
Centrum Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Sp. z o.o.

Doświadczenie: Pierwsze doświadczenia z obszaru ewaluacji zbierał, pracując w samorządzie lokalnym. Jako członek zespołów badawczych na zlecenie krajowych i regionalnych instytucji oceniał interwencje strukturalne podejmowane m.in. w ramach INTERREG, PO KL, RPO, EWT, PROW. Na co dzień wykorzystuje swoją wiedzę i doświadczenie w działalności badawczej realizowanej przez CRSG Sp. z o.o., którą zarządza.

Specjalizacja: Preferuje metody jakościowe i proces konstruowania rekomendacji.

Zainteresowania: ocena procesów zarządzania i wdrażania na poziomie programów, innowacje społeczne, ekonomia społeczna.



Kordian
Kochanowicz

konsultant, ewaluator, trener
ASSIST-IN



600 513 801



Kordian.Kochanowicz@assist-in.com

Doświadczenie: Firma ASSIST-IN prowadziła ewaluacje projektów międzynarodowych, w tym projektów współpracy rozwojowej, edukacyjnych programów NGO finansowanych ze środków PO FIO, MSZ w ramach akcji Polska Pomoc, funduszy Komisji Europejskiej. Zespół ASSIST-IN realizował badania dla uczelni wyższych, NGO, instytucji publicznych. Ewaluacja jest ukierunkowana na podejmowanie decyzji strategicznych dla klienta.

Specjalizacja: Sektor edukacyjny (NGO i szkolnictwo publiczne), edukacja globalna, współpraca rozwojowa i projekty międzynarodowe, ewaluacja i zarządzanie strategiczne (szkoła systematyczna).



Jolanta Agata
Konkel

główny specjalista ds. ewaluacji RPO
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego



502 116 818



yoko@poczta.fm

Doświadczenie: Doktor nauk ekonomicznych, absolwentka UMK w Toruniu, samorządowiec, wykładowca, laureatka nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, autorka ponad 30 publikacji. Zajmuje się funduszami europejskimi. Jest wykonawcą i współautorką badań, analiz, strategii i systemów monitoringu. Od 11 lat pracuje w urzędzie marszałkowskim w Toruniu, w tym od 2009 r. w Biurze Ewaluacji RPO. Zajmuje się zlecaniem badań ewaluacyjnych na zewnątrz, współpracą z wykonawcami i nadzorem nad realizacją. Prowadzi wewnętrzne badania ewaluacyjne RPO WK-P.

Specjalizacja: Specjalizuje się w badaniach procesu programowania i wdrażania programów regionalnych. Wykorzystuje znajomość metod badawczych i dobiera metodologię badawczą do specyfiki prowadzonych badań.



Leszek Janusz
Korporowicz

profesor, dyrektor Instytutu Bliskiego i Dalekiego Wschodu UJ
Uniwersytet Jagielloński



12 664 54 15



Leszek.Korporowicz@poczta.onet.pl

Doświadczenie: Inicjator studiów i badań ewaluacyjnych w Polsce od połowy lat 90., twórca programów akademickiego kształcenia ewaluatorów, studiów podyplomowych, kierownik wielu badań ewaluacyjnych realizowanych na zlecenie urzędów centralnych, instytucji badawczych i programów rządowych. Pierwszy prezes Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego, autor wielu publikacji z zakresu strategii i społecznych funkcji ewaluacji.

Specjalizacja: Ewaluacja w edukacji, w systemie szkolnictwa średniego i wyższego, programów publicznych w strategii ewaluacji rozwojowej, formatywnej, metaewaluacje badań ewaluacyjnych realizowanych dla organizacji pozarządowych, ewaluacja szkoleń, projektów rozwojowych.



**Wioletta
Kozak**



604 187 202



wiolkozak@gmail.com

Doświadczenie: Doktor nauk humanistycznych. Ewaluacją zajmuje się od 1997 roku, jest członkiem-założycielem PTE. Prowadzi badania w obszarze edukacji, bada działalność firm prywatnych oraz projekty EFS. Ewaluację wykonywała m.in. na zlecenie CKE, MEN, MNiSW, NIK oraz uczelni wyższych i uniwersytetów. Pełniła funkcję eksperta w Grupie Sterującej przy MRR i recenzowała raporty ewaluacyjne na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przy MPiPS.

Specjalizacja: Case study, podejście triangulacyjne, metody ilościowe, działalność szkoleniowa (szkolenia, tutoring, zajęcia dla słuchaczy studiów podyplomowych).



**Krystian
Krawczyk**



728 457 193



krystian.krawczyk@qualitywatch.pl

dyrektor badań rynku
Quality Watch Sp. z o.o.

Doświadczenie: Realizacja licznych projektów badawczo-ewaluacyjnych, m.in. analiz i badań ewaluacyjnych finansowanych ze środków europejskich, ekspertyzy, doradztwo oraz szkolenia specjalistyczne z dziedziny ewaluacji. Projekty realizowane dla ministerstw, agencji rządowych, urzędów marszałkowskich oraz beneficjentów funduszy UE.

Specjalizacja: Ewaluacje strategiczne, ewaluacje operacyjne (ex-post, ex-ante, on-going), rozwiązania IT w zakresie ewaluacji.



**Ewa
Kusideł**



42 635 51 83



ekusidel@uni.lodz.pl

adiunkt
Uniwersytet Łódzki

Doświadczenie: Od 2007 r. realizacja projektów ewaluacyjnych dotyczących wpływu funduszy unijnych na gospodarkę/rynek pracy w Polsce i jej regionach oraz wpływ programów na procesy konwergencji. W 2010 r. uczestniczyła w badaniach dot. wpływu polityki spójności na poziom i jakość zatrudnienia w Polsce i w krajach Grupy Wyszehradzkiej oraz w ewaluacji regionalnych programów operacyjnych.

Specjalizacja: Metody badawcze: ekonometryczne i statystyczne metody ewaluacji programów, w szczególności metody ewaluacji rynków pracy.

Obszary prowadzonych ewaluacji: gospodarka Polski i wybranych krajów UE, rynki pracy, infrastruktura społeczna.



Małgorzata Latoch-Zielińska



600 412 016



gosialz@poczta.onet.pl

adiunkt

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Doświadczenie: Praktyczne doświadczenie w projektowaniu i realizacji badań ewaluacyjnych projektów współfinansowanych ze środków UE dla MEN, CKE, CODN, NBP, MNiSW, MRR, Samorządowego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Chełmie, UMCS. Prowadzenie szkoleń z zakresu ewaluacji i przygotowywania wniosków o dofinansowanie projektów ze środków UE. Praca w zespole, który opracował polskie standardy ewaluacji – w ramach projektu „Wzmocnienie zdolności ewaluacyjnych w sektorze publicznym” finansowanego ze środków Unii Europejskiej. Członek-założyciel Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego.

Specjalizacja: Specjalizacje ewaluacyjne: edukacja.



Małgorzata Leszczyńska



22 831 48 29



m.leszczyńska@ewaluacja.eu

wiceprezes

Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.

Doświadczenie: Socjolog, współzałożycielka PTE. Ewaluacją zajmuje się zawodowo od końca lat 90. W 2004 roku założyła Ośrodek Ewaluacji. Ma doświadczenie z wieloletniej współpracy z sektorem pozarządowym. Interesuje się zagadnieniami socjologii miasta i metodologii badań.

Specjalizacja: Metody: analiza dokumentów, metody warsztatowe, pogłębione wywiady indywidualne, zogniskowane wywiady grupowe oraz inne jakościowe i ilościowe metody badań. Obszary: ewaluacja w edukacji, polityka społeczna, profilaktyka.



Hanna Małgorzata Łowicka



602 326 316



lowicka@utp.edu.pl

konsultantka ds. monitoringu i ewaluacji

Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych

Doświadczenie: Doświadczenie w ewaluacji programów i projektów od 2004 roku, ekspertka w zespołach badawczych i współautorka raportów ewaluacyjnych (np. „Ocena skuteczności wdrażania pakietu antykrzysowego w aspekcie zastosowanych rozwiązań w ramach RPO”), autorka systemów monitoringu i ewaluacji projektów społecznych, np. ZPORR, SPO RZL, PO KL, a także dla LGD, trenerka m.in. z tematyki ewaluacji i monitoringu.

Specjalizacja: Ewaluacje z zakresu RPO, PO KL, PROW oraz projektów społecznych dla różnego typu instytucji, w tym np.: urzędów marszałkowskich, jednostek samorządu terytorialnego, NGO, lokalnych grup działania, z zastosowaniem metod ilościowych: PAPI, CATI, CAWI oraz jakościowych: IDI, focus groups itp.



Krystyna Dorota
Marcinkowska

prezes
Stowarzyszenie Rozwoju i Integracji Młodzieży STRIM



601 949 479



marcinkowska@strim.org.pl

Doświadczenie: Prowadzenie ewaluacji w projektach młodzieżowych (wymiany, seminaria, szkolenia, wizyty studyjne), prowadzenie szkoleń dot. ewaluacji w edukacji pozaformalnej i formalnej w ramach programu „Młodzież w działaniu” oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.

Specjalizacja: Ewaluacja w edukacji pozaformalnej.



Henryk Kazimierz
Mizerek

prof. UWM, kierownik katedry
Katedra Pedagogiki Ogólnej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie



604 249 324



mizerek@uwm.edu.pl

Doświadczenie: Jeden z pionierów ewaluacji edukacyjnej w Polsce. W latach 1995–1999 ewaluacja programów wspierających reformę edukacji w Polsce (TERM i SMART) w międzynarodowym zespole kierowanym przez H. Simons. W latach 2006–2010 ewaluacja kilku programów finansowanych z EFS. Od 2009 roku ekspert w Programie wzmocnienia efektywności systemu nadzoru pedagogicznego i oceny jakości pracy szkoły.

Specjalizacja: Formatywne ewaluacje typu case study oparte na jakościowych strategiach badawczych. Autor kilkunastu publikacji z zakresu teorii i metodologii badań ewaluacyjnych.



Ewa
Niedzielska

specjalista ds. badań i ewaluacji
Master Consulting Sp. z o.o.



697 342 710



ewaluacje@master.top.pl

Doświadczenie: Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji UW oraz Podyplomowych Studiów Ewaluacji Programów Społecznych w Instytucie Socjologii UW. Obecnie robi doktorat z socjologii w Collegium Civitas.

Specjalizacja: Ma doświadczenie głównie w realizacji ewaluacji programów i projektów społecznych. Prowadziła badania w zakresie edukacji, potrzeb szkoleniowych, polityki społecznej, ochrony zdrowia. Pracowała zarówno na rzecz jednostek administracji rządowej i samorządowej, jak i dla organizacji pozarządowych. Pełniła rolę badaczki, osoby odpowiedzialnej za opracowanie metodologii badań, autorki narzędzi badawczych i raportów. Najbardziej lubi prowadzić indywidualne wywiady pogłębione i fokusy.



Tomasz Płachecki

kierownik projektów badawczych
Dyspersja



698 414 809



t.plachecki@dyspersja.com

Doświadczenie: Badaniami społecznymi i ewaluacyjnymi zajmuje się w praktyce od 2004 roku, wykorzystując wiedzę zdobytą podczas studiów magisterskich i doktoranckich. Przyczynił się do zrealizowania z powodzeniem około 30 projektów badawczych, na zamówienie MRR, MPiPS, urzędów marszałkowskich, PUP, instytutów naukowych, NGO oraz firm. Kierował badaniami o budżetach od 50 tys. do 500 tys. złotych.

Specjalizacja: Zadania: projektowanie badań (research design), metody jakościowe oraz ilościowe (od sporządzania narzędzi po interpretację wyników). Tematy: pomoc społeczna, rynek pracy, innowacyjność, MSP.



Jerzy Radziwiłł

właściciel i konsultant (samodzielna działalność gospodarcza)
JMR, Jerzy Radziwiłł



602 325 505



jerzy.radziwill@gmail.com

Doświadczenie: 20-letnie doświadczenie w zarządzaniu projektami i ponad 10-letnie w ewaluacji. Kierował m.in. ewaluacjami dla UKIE (program Środki Przejściowe), MRR (Polityka Spójności 2004–2006 oraz PO IG), PFRON (dwukrotnie), Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego (PO KL), PKPP Lewiatan (PO KL) i Uniwersytetu Warszawskiego (PO KL). Uczestniczył w ewaluacjach dla KE (PHARE) oraz MEN (PO KL).

Specjalizacja: Programy i projekty UE, rozwój lokalny i regionalny, rozwój obszarów wiejskich, niepełnosprawność, trzeci sektor, ekonomia społeczna, zarządzanie (MBA).



Justyna Ratajczak

kierownik ds. badań
stała współpraca z Agrotec Polska Sp. o.o.



608 089 838



justyna@top.pl

Doświadczenie: Socjolożka, ma 12-letnie doświadczenie w ewaluacji programów i projektów współfinansowanych z UE. Jest współautorką pierwszych w Polsce opracowań dotyczących ewaluacji funduszy strukturalnych. Brała udział w projektach międzynarodowych, opracowała wskazówki dotyczące monitoringu i ewaluacji w administracji publicznej na Ukrainie.

Specjalizacja: Specjalizuje się w badaniach projektów społecznych, wykorzystując do tego dogłębną znajomość adekwatnych metod jakościowych i ilościowych.



**Jarosław
Sawicki**

dyrektor ds. badań
Instytut Badawczy IPC



792 767 400



j.sawicki@instytut-ipc.pl

Doświadczenie: Socjolog i badacz z kilkuletnim doświadczeniem, wykładowca akademicki na Uniwersytecie Wrocławskim. Zrealizował blisko sto projektów badawczych, w tym sporo ewaluacji, głównie na zlecenie NGO-sów oraz jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie dyrektor ds. badań w Instytucie Badawczym IPC, gdzie nadzoruje prace zespołów badawczych.

Specjalizacja: Specjalizuje się głównie w badaniach ilościowych. Najczęściej zajmuje się ewaluacją interwencji publicznych oraz jej wpływem na lokalne społeczności.



**Krzysztof
Siewiera**

główny specjalista
Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie



697 624 681



ksiewiera@poczta.onet.pl

Doświadczenie: Doświadczenie w zakresie zlecania badań ewaluacyjnych w ramach EFS i EFRR. Członek Grupy Sterującej Ewaluacją PO KL i Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją. Zajmuje się również realizacją badań społecznych i ewaluacyjnych.

Specjalizacja: Specjalizacja w zakresie ewaluacji wdrażania i wpływu funduszy strukturalnych (EFS i EFRR) w aspekcie regionalnym.



**Iwona
Sobieraj**

adiunkt, kierownik specjalności: socjologia empiryczna
Politechnika Śląska w Gliwicach, Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego



603 249 756



Iwona.Sobieraj@polsl.pl

Doświadczenie: Przygotowywanie programów i realizacja kursów z zakresu procedur badań ewaluacyjnych, teorii i praktyki ewaluacji, historii ewaluacji (Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego, Politechnika Śląska); opracowanie metodologii i realizacja ewaluacji projektów unijnych i szkoleń dla instytucji publicznych (WUP) oraz współpraca w ewaluacji jakości kształcenia szkół wyższych.

Specjalizacja: Teoria i metodologia ewaluacji, metody ewaluacji szkoleń, ewaluacja w edukacji, studia przypadku, analiza jakościowa z zastosowaniem programu Atlas.ti.



Michał
Sułkowski



668 491 608



sulmic@gmail.com

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Zarządzania EFS,
Wydział Ewaluacji

Doświadczenie: Ma 3-letnie doświadczenie w ewaluacji. Dotychczas był zaangażowany w badania z obszaru good governance, ekonomii i integracji społecznej (projekt we współpracy z OECD), przygotowanie koncepcji badań dotyczących jakości projektów systemowych realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w ramach PO KL oraz koordynację badania metaewaluacyjnego stanowiącego podsumowanie wyników 346 badań PUP.

Specjalizacja: Funkcjonowanie instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, tematyka niepełnosprawności, ekonomii społecznej oraz zarządzania sektorem publicznym.



Piotr Antoni
Szawiec



602 693 235



piotr.szawiec@qualitywatch.pl

dyrektor zarządzający
Quality Watch Sp. z o.o.

Doświadczenie: Projekty ewaluacyjne w zakresie kampanii marketingowych, standardów jakości sprzedaży i obsługi programów unijnych.

Specjalizacja: Ewaluacje kampanii marketingowych, ewaluacje on-going, ex-post, ex-ante, doradztwo strategiczne w zakresie ewaluacji.



Agnieszka
Szczurek



22 831 48 29



a.szczurek@ewaluacja.eu

prezes
Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.

Doświadczenie: Socjolog i pedagog. Współzałożycielka PTE. Prowadzi badania ewaluacyjne od 1999 roku, czasem również szkoli, zwłaszcza z metod jakościowych ewaluacji. Pracuje głównie dla administracji publicznej i organizacji pozarządowych. Założyła Ośrodek Ewaluacji, gdzie od 2004 roku prowadzi różnej wielkości ewaluacje.

Specjalizacja: Metody: analiza dokumentów, metody warsztatowe, pogłębione wywiady indywidualne, zogniskowane wywiady grupowe oraz inne jakościowe i ilościowe. Obszary: ewaluacja w edukacji, projekty społeczne, wielokulturowość.



**Magdalena
Szostakowska**

badacz, dyrektor ds. zarządzania
Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.



22 831 48 29



m.szostakowska@ewaluacja.eu

Doświadczenie: Socjolog i trener, członek PTE. Badaniami ewaluacyjnymi zajmuje się nieprzerwanie od 2002 roku. Od 2005 r. na stałe związana z Ośrodkiem Ewaluacji, gdzie obecnie pełni funkcję dyrektora zarządzającego. Wśród wielu zrealizowanych badań najczęściej pojawiały się te związane z edukacją i sprawami lokalnymi.

Specjalizacja: Metody jakościowe, szczególnie te, które wymagają użycia wiedzy interpersonalnej, czyli pogłębione wywiady indywidualne, zogniskowane wywiady grupowe oraz warsztaty ewaluacyjne. Obszary: ewaluacja w edukacji, ewaluacja polityki społecznej, profilaktyki oraz działań lokalnych.



**Magdalena
Ściśłowska**

specjalista ds. ewaluacji i monitoringu badań
Human Partner Kamila Kowalska



782 663 382



miuch@o2.pl

Doświadczenie: Samodzielna realizacja bądź współpraca w prowadzeniu ewaluacji projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL): z działania 9.5 PO KL, z działania 9.2 PO KL, z poddziałania 8.1.2 PO KL oraz tworzenie i opracowywanie ewaluacji ex-ante projektów szkoleniowych (Identyfikacja i Analiza Potrzeb Szkoleniowych).

Specjalizacja: Ewaluacje prowadzone metodą ilościową z obszarów: promocji kształcenia ustawicznego, edukacji na poziomie zawodowym, szkoleń i podnoszenia kwalifikacji pracowników, zmian i trendów rozwojowych w niepublicznym sektorze ochrony zdrowia.



**Agnieszka
Tokaj-Krzewska**

niezależny ewaluator



601 774 407



atokaj@wp.pl

Doświadczenie: Doktor ekonomii (Szkoła Główna Handlowa) i magister prawa (Uniwersytet Warszawski). Jako wieloletni dyrektor w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości współtworzyła jedną z pierwszych komórek ewaluacyjnych w administracji publicznej. Pracowała także dla firm komercyjnych jako specjalista ds. ewaluacji i monitoringu, realizując projekty badawcze dotyczące m.in. rynku pracy oraz innowacyjności. Od dwóch lat pracuje jako niezależny ewaluator i badacz, a także trener i doradca. Realizowała projekty na zlecenie m.in.: Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, urzędów marszałkowskich, WUP oraz PUP.

Specjalizacja: Ewaluacja projektów z obszaru zasobów ludzkich i wspierania małych i średnich przedsiębiorstw, usługi szkoleniowe i doradcze.



**Magdalena
Urbańska**

właściciel, ewaluator i trener
Pracownia Badań i Rozwoju TEMBO



504 365 353



m.urbańska@pracownia-tembo.pl

Doświadczenie: Praktyczne doświadczenie w projektowaniu i realizacji badań społecznych i ewaluacyjnych od 2000 r., głównie na zlecenie organizacji pozarządowych, m.in.: Stowarzyszenia Wspólnota, WFRR, FAL, Stowarzyszenia Pro Silesia et Europa. Obecnie prowadzi badania ewaluacyjne projektów UE, strategii rozwoju lokalnego, innowacji w ramach własnej firmy.

Specjalizacja: Ewaluacja projektów UE, w edukacji i oświacie, NGO, strategii i innowacji. Metody jakościowe, badania typu foresight, benchmarking i case study.



**Aneta
Wiacek**

specjalista ds. ewaluacji
Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta



697 274 239



aneta.wiacek@gmail.com

Doświadczenie: Ekspertka specjalizująca się w ewaluacji projektów „miękkich”, dotyczących rozwoju zasobów ludzkich i kapitału społecznego. Od wielu lat związana z działalnością organizacji społecznych działających w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, zwalczania skutków biedy i nierówności, ekonomii społecznej oraz pozaszkolnej edukacji osób dorosłych.

Specjalizacja: Realizuje badania ilościowe i jakościowe – od opracowywania metodologii i konstruowania narzędzi, przez prowadzenie badań, po przygotowanie rekomendacji.



**Aldona
Wiktorska-Święcka**

adiunkt na Wydziale Nauk Społecznych (europeistyka)
Uniwersytet Wrocławski



505 072 444



aldona.wiktorska@uni.wroc.pl

Doświadczenie: Ewaluacja w zakresie rozwoju regionalnego i lokalnego ze szczególnym uwzględnieniem polityki na rynku pracy, edukacji, polityki zrównoważonego rozwoju (rozwój miast, metropolii i aglomeracji, zarządzanie wielkomiejskością w kontekście podnoszenia jakości życia), koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu, zarządzania różnorodnością, polityki genderowej, „miękkich” kapitałów rozwojowych (m.in. społeczny, ludzki, intelektualny, kulturowy, demokratyczny).

Specjalizacja: Metody ilościowe i jakościowe, ewaluacja ex-ante, on-going, mid-term, ex-post, sektor publiczny i prywatny, projekty współfinansowane i finansowane ze środków europejskich oraz własnych zlecającego.



**Joanna Barbara
Wojtyńska**

koordynator projektów
Polskie Forum Osób Niepełnosprawnych



22 654 18 83



joanna.wojtynska@pfon.org

Doświadczenie: Projektowanie, planowanie, kierowanie i wykonywanie badań ewaluacyjnych dotyczących projektów z obszaru polityki oświatowej oraz polityki społecznej z zakresu integracji osób niepełnosprawnych. Audytowanie systemów zarządzania jakością i bezpieczeństwem informacji. Prowadzenie akcji monitoringu społecznego w ramach działań realizowanych przez Zespół Ewaluacji i Monitoringu PFON.

Specjalizacja: Metody jakościowe w ewaluacji. Skuteczność i efektywność funkcjonowania systemu oświaty. Jakość działania organizacji. Wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych.



**Alicja
Zajczkowska**

właściciel
PrePost Consulting



608 383 780



alicja@prepost.pl

Doświadczenie: W latach 2007–2011 prowadzenie ponad 40 ewaluacji zewnętrznych projektów finansowanych z EFS, w tym 10 innowacyjnych, i współpraca ponadnarodowa (4 projekty w ramach IW Equal, 6 w ramach PO KL). Przeprowadzenie szeregu cykli szkoleń dla osób zainteresowanych pogłębianiem wiedzy z zakresu zarządzania projektami, monitoringu i ewaluacji, krzewieniem kultury ewaluacji, a także samoewaluacją działań i budowaniem strategii rozwoju organizacji.

Specjalizacja: Prowadzenie ewaluacji w projektach społecznych (badania jakościowe – studia przypadku, wywiady, obserwacje), badania ilościowe (ankiety elektroniczne). Doradztwo i szkolenia z zakresu ewaluacji.



**Katarzyna
Zawalińska**

z-ca dyrektora ds. naukowych w IRWiR PAN i adiunkt naukowy (dr hab.)
Polska Akademia Nauk (IRWiR PAN) i Uniwersytet Warszawski (EUROREG)



22 657 29 15



k.zawalinska@uw.edu.pl

Doświadczenie: Ewaluację studiowała jako przedmiot na Uniwersytecie Cambridge w 2003 r. Od tamtej pory uczestniczyła bądź kierowała ewaluacjami na zlecenie m.in. Banku Światowego, Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, UKIE, Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich itp. Brała też udział w projektach naukowych poświęconych rozwojowi narzędzi służących ewaluacji.

Specjalizacja: Projekty dotyczące rozwoju obszarów wiejskich, rozwoju regionalnego i polityki rolnej. Metody ilościowe (modele CGE, modelowanie ekonometryczne, PCA i inne) i jakościowe.

Pozostali członkowie PTE

Katarzyna Bator
Elżbieta Bednarek
Jakub Bogusz
Agnieszka Borek
Jarosław Chojecki
Róża Chybowska
Wojciech Daniel
Włodzimierz Durka
Katarzyna Ekiert
Agnieszka Fijałkowska
Maciej Gajewski
Joanna Galant
Aldona Hildebrandt
Ewa Joachimczak
Monika Kalinowska
Lucyna Kania
Anna Kaniewska-Kowalska
Michał Klepka
Ewa Kolasieńska
Wiesław Kopec
Agnieszka Kowalczyk
Michał Kowalski
Aldona Krok
Włodzimierz Kruszwicki
Tomasz Majewski
Marek Mądry
Maciej Milewski
Katarzyna Modrzejewska
Dominik Mytkowski
Magdalena Paradowska
Jarema Piekutowski
Jarosław Piotrowski
Zuzanna Popis
Tomasz Potkański
Ewa Rosochacka
Damian Sadza
Jerzy Sarnacki

Tomasz Skierniewski
Andrzej Słaby
Renata Sobolewska
Antoni Sobolewski
Alina Stanaszek
Agnieszka Sternik
Alina Szklaruk
Jacek Sztylek
Elżbieta Tłuczek-Tadla
Rafał Trzciński
Agnieszka Tugocka
Ewa Tytż-Lemieszek
Dariusz Wadowski
Renata Wasiewicz
Piotr Wróbel
Bożena Wyskiel
Ewa Zabłocka-Krasowska



4P Research Mix Sp. z o.o.

02-566 Warszawa, ul. Puławska 12a/5

tel. 22 565 27 50, fax 22 565 27 60

mail@4prm.com, www.4prm.com

Kluczowe osoby w firmie:

Włodzimierz Daab – prezes zarządu

Małgorzata Olszewska – wiceprezes zarządu

Paweł Wójcik – wiceprezes zarządu

Rok założenia: 2003

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy merytoryczni **42**

pracownicy administracyjni **14**

łącznie **56**

ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do badań jakościowych **744**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

retail, media, sektor publiczny, telekomunikacja, FMCG, finanse, farmacja, agencje reklamowe i domy mediowe, badania sploteczne współfinansowane ze środków UE

Specjalizacje:

rozwój nowych produktów, segmentacja rynku, badania cenowe i szacowania popytu, badania marki i komunikacji, shopper marketing, badania satysfakcji i lojalności, 4P medical
projekty specjalne: Small Business Dna, Czas na Polki, psychograficzna segmentacja polskich konsumentów

Rodzaje badań:

FGI

IDI

grupy kreatywne

warsztaty kreatywne

badania etnograficzne

CAWI

PAPI

CAPI

CATI

CLT

Członkostwo w organizacjach:

ESOMAR, OFBOR, PTBriO, AQR

can you see the real face? we can.



Agrotec Polska Sp. z o.o.

00-172 Warszawa, ul. Dzika 19/23, lok. 55
tel. 22 403 80 26, fax 22 403 80 25
agrotec@agrotec.pl, www.agrotec.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Michał Woch – dyrektor zarządzający
Agnieszka Rudolf – kierownik badań
Justyna Ratajczak – kierownik badań
Jarosław Chojceki – kierownik badań
Paweł Pijanowski – kierownik badań
Wojciech Pieniążek – kierownik badań

Rok założenia: 2004

Kapitał: mieszany z przewagą zagranicznego

Zespół:

pracownicy merytoryczni **13**
pracownicy administracyjni **2**
łącznie **15**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do
badań jakościowych **b.d.**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

administracja publiczna, infrastruktura (transport,
ochrona środowiska), środowisko i zasoby naturalne,
rolnictwo, rybactwo i rozwój obszarów wiejskich,
edukacja, rynek pracy, turystyka, energetyka,
weterynaria, wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Specjalizacje:

rozwój regionalny, rozwój obszarów wiejskich,
zarządzanie zasobami naturalnymi, wdrażanie funduszy
strukturalnych i pomocowych i zarządzanie nimi,
zarządzanie projektami, rozwój zasobów ludzkich,
budowa i rozwój potencjału instytucjonalnego,
działania informacyjno-promocyjne i szkoleniowe,
pomoc techniczna

Rodzaje badań:

ewaluacje interwencji publicznych (programów, działań,
projektów)
analizy społeczno-gospodarcze
analizy branżowe i sektorowe
badania rynku
analizy instytucjonalne
audyty wewnętrzne
prognozy oddziaływania na środowisko
badania społeczne



Na rynku badawczym i ewaluacyjnym funkcjonujemy od sierpnia 2005, kiedy to rozpoczęliśmy realizację oceny ex-ante PROW na lata 2007-2013 – drugiego co do wielkości programu operacyjnego w UE. Korzystając z doświadczenia i specjalizacji firmy matki - Agrotec S.p.A z siedzibą w Rzymie, działającej nieprzerwanie od 1969 roku - nasze pierwsze badania, oceny i ekspertyzy skupialiśmy na problematyce rozwoju regionalnego i obszarów wiejskich. Z czasem, uwzględniając specyfikę i potrzeby polskiego rynku, nasza spółka systematycznie wypracowywała kompetencje i doświadczenie umożliwiające świadczenie coraz szerszego katalogu usług w ramach nowych sektorów, obszarów tematycznych i problemowych. W oparciu o stworzony w ciągu ostatnich lat potencjał osobowy i merytoryczny nasza firma wyspecjalizowała się w świadczeniu usług badawczych zakładających jednoczesne stosowanie szerokiego katalogu ilościowych i jakościowych metod badań społecznych i analiz, wśród których kluczową rolę odgrywają badania ewaluacyjne interwencji finansowanych ze środków publicznych. W okresie ostatnich 6 lat nasza spółka pozyskała i zrealizowała 66 usług badawczych, analiz, ekspertyz i ewaluacji o łącznej wartości przekraczającej 9.326.000,00 PLN. Ponadto jesteśmy zaangażowani w realizację komponentów badawczych w ramach projektów innowacyjnych-testujących finansowanych ze środków PO KL.


ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.

99-301 Kutno, ul. Grunwaldzka 5

tel. 24 355 77 05, fax 24 355 77 46

publiczne@asm-poland.com.pl, www.asm-poland.com.pl

Kluczowe osoby w firmie:

 Małgorzata Walczak – dyrektor generalny,
członek zarządu

 Agnieszka Urbaniak – dyrektor działu
projektów publicznych

Rok założenia: 1996

Kapitał: polski

Zespół:

 pracownicy merytoryczni **82**

 pracownicy administracyjni **4**

 łącznie **86**

 ankierzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do
badań jakościowych **604**
Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

sektor publiczny i prywatny

Specjalizacje:

ewaluacja projektów

ewaluacja programów

ewaluacja i aktualizacja strategii

badania z obszaru rynku pracy

badania w zakresie edukacji

badania w obszarze wykluczenia społecznego

 analizy społeczno-gospodarcze, w tym prognozowanie
trendów

badania zadowolenia klientów urzędów

 budowanie profili kompetencyjnych kadr administracji
publicznej

szkolenia specjalistyczne

Rodzaje badań:

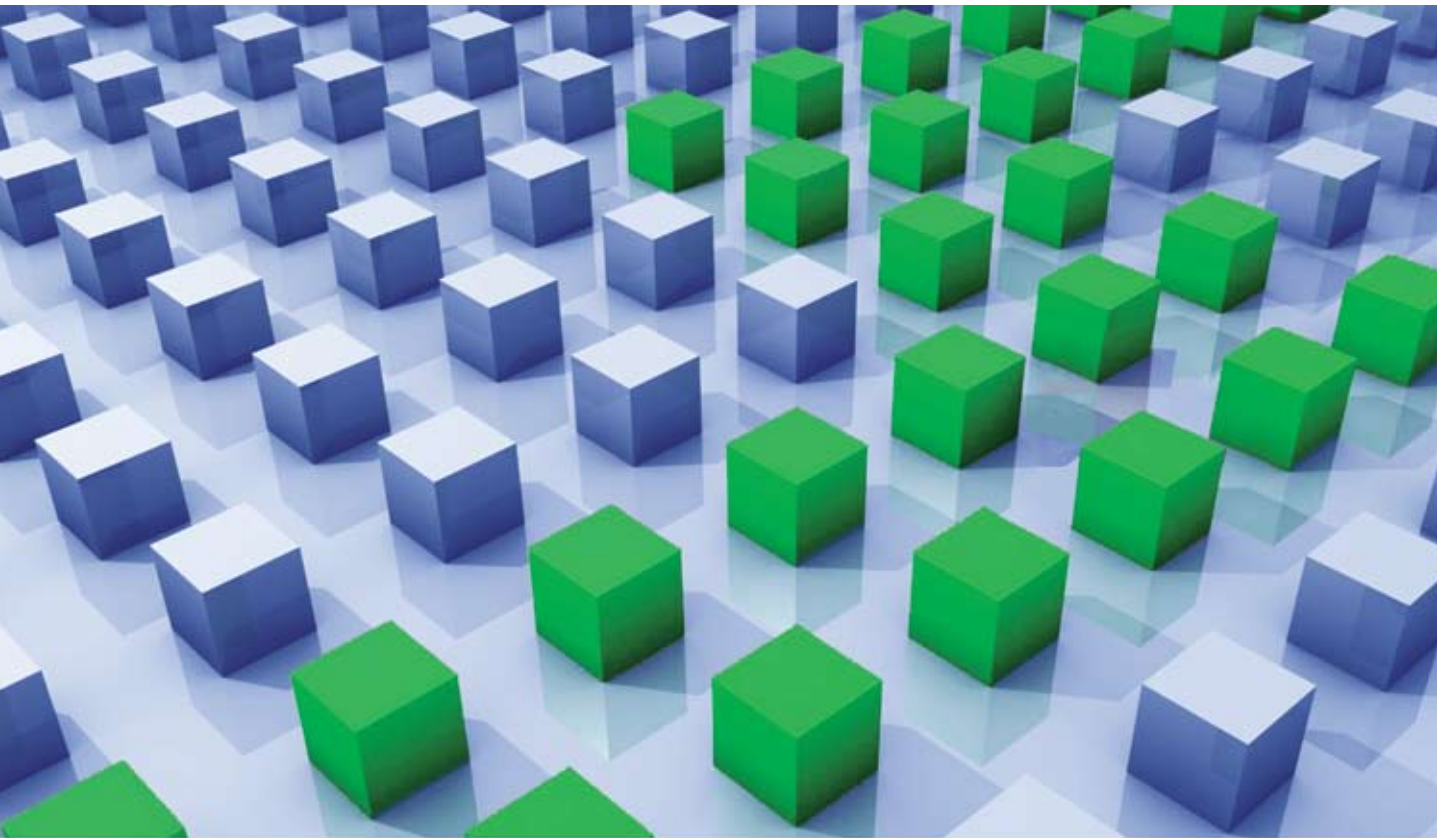
desk research

 badania ilościowe (PAPI, CAPI, CATI, CAWI, ankiet
audytoryjna)

 badania jakościowe (IDI, FGI, ITI, SSI, diady/triady,
mystery shopping, case study, panel ekspercki)

Członkostwo w organizacjach:

OFBOR, PPTB, ECTP


ASM - CENTRUM BADAŃ I ANALIZ RYNKU SP. Z O.O.



Coffey International Development Sp. z o.o.

00-526 Warszawa, ul. Krucza 16/22

tel. 22 578 22 80, fax 22 578 22 81

polska@coffey.com, www.coffey.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Richard Moreton – prezes zarządu

Piotr Stronkowski – menedżer generalny ds. badań i ewaluacji

Rok założenia: 2006

Kapitał: zagraniczny

Przedstawiciel sieci agencji badawczych:

Coffey International Development

Zespół:

pracownicy merytoryczni: **4**

pracownicy administracyjni **1**

łącznie **5**

ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do badań jakościowych **b.d.**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

zarządzanie badaniami ewaluacyjnymi realizowanymi na zlecenie Komisji Europejskiej
realizacja badań i ewaluacji dla instytucji publicznych działających na poziomie międzynarodowym, centralnym i regionalnym
badania i ewaluacje dla organizacji pozarządowych

Specjalizacje:

zarządzanie w sektorze publicznym
rynek pracy i integracja społeczna
edukacja
społeczeństwo obywatelskie
innowacyjność gospodarki
przedsiębiorczość
rozwój regionalny

Rodzaje badań:

badania ewaluacyjne
badania diagnostyczne dla administracji publicznej



COFFEY INTERNATIONAL DEVELOPMENT

Doświadczony i godny zaufania partner w projektach rozwojowych:

- Cztery dekady doświadczenia i ponad 1400 profesjonalistów na całym świecie.
- Partner wielu instytucji: Komisji Europejskiej, Banku Światowego, Organizacji Narodów Zjednoczonych, DFID, USAID, agend i ministerstw rządowych.

W Polsce Coffey realizuje badania i ewaluacje oraz międzynarodowe projekty rozwojowe.

Przenosimy na grunt polski zaawansowane rozwiązania ewaluacyjne. Współpracujemy z innymi częściami Coffey:

- The Evaluation Partnership (Londyn, Wielka Brytania),
- Management Systems International (Waszyngton, Stany Zjednoczone).

Nasz potencjał to profesjonalny zespół, z doświadczeniem w administracji publicznej i firmach badawczych, łączący wiedzę ekspercką i metodologiczną.

Naszym celem jest wsparcie instytucji publicznych w podejmowaniu decyzji.



international development
SPECIALISTS IN DEVELOPING COMMUNITIES

www.coffey.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Radosław Piontek – prezes
 Wojciech Kreft – członek zarządu

Rok założenia: 1997

Kapitał: zagraniczny

Przedstawiciel sieci agencji badawczych: Ecorys

Zespół:

pracownicy merytoryczni **69**
 pracownicy administracyjni **b.d.**, łącznie **69**
 ankietrzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy
 do badań jakościowych **b.d.**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

sektor publiczny wszystkich szczebli
 sektor międzynarodowy (Komisja Europejska, Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny, ministerstwa)
 sektor rządowy (ministerstwa, agendy rządowe)
 sektor samorządowy (regionalny, powiatowy, gminny)
 organizacje pozarządowe
 małe i średnie przedsiębiorstwa

Specjalizacje:

badania i analizy ekonomiczno-społeczne, badania rynku, akcje promocyjne i informacyjne, szkolenia, doradztwo, studia wykonalności, analizy wpływu na środowisko, pomoc techniczna (outsourcing), operator systemów grantowych, monitoring realizacji projektów i programów, DTP i kreacja, Contact Centre, organizacja wydarzeń (konferencje, seminaria itp.), wsparcie IT

Rodzaje badań:

analiza kosztów i korzyści, analiza efektywności, analiza wpływu, analiza i opracowanie: strategii, polityki rozwojowej, programu, projektu; analizy: SWOT, wielokryterialne, ekonometryczne (modelowanie i prognozowanie), społeczno-ekonomiczne, statystyczne; analizy i doradztwo w zakresie: elastycznych form zatrudnienia, jakości obsługi klienta, zarządzania marką i komunikacji; benchmarking, foresight

Ecorys to ponad 80 lat doświadczenia w konsultingu i badaniach społeczno-ekonomicznych. Firma powstała w 1929 roku, jest więc jedną z najstarszych firm konsultingowych na rynku europejskim!

Jednym ze współpracowników Ecorys był prof. Jan Tinbergen – pierwszy laureat Nagrody Nobla w dziedzinie Ekonomii (1969).

Obecnie Ecorys jest grupą firm, która zatrudnia ponad 550 naukowców i konsultantów w 16 biurach na świecie.

Grupa Ecorys dostarcza usług odpowiadających na potrzeby Klienta, przygotowanych z niezależnej perspektywy, opartej na wiedzy.

W Polsce rozpoczęliśmy swoją działalność w 1997 roku. Początkowo działaliśmy pod nazwą Kolpron, a od 2001 roku funkcjonujemy jako Ecorys Polska Spółka z o.o.

Zespół badań realizuje szereg projektów badawczych, włączając różnego rodzaju ewaluacje programów i projektów finansowanych ze środków publicznych, badania ekonomiczne oraz analizy/prognozy społeczno-gospodarcze.

Nasza oferta obejmuje także wykonywanie ekspertyz, strategii rozwoju, prowadzenie szkoleń dla administracji publicznej i tworzenie aplikacji dla e-administracji.

Obszarami naszej działalności są zagadnienia związane z wdrażaniem funduszy UE, innowacje, sektor B+R, transfer technologii, społeczeństwo informacyjne, nauka i szkolnictwo wyższe, budżet zadaniowy, finanse publiczne, polityka regionalna, rynek pracy, edukacja, przemysł kreatywny, kultura oraz ochrona środowiska.

Więcej o naszych doświadczeniach ewaluacyjnych i innych umiejętnościach znajdziesz na www.ecorys.pl




GfK Polonia Sp. z o.o.

00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 4
tel. 22 43 41 000, fax 22 43 41 010
info.poland@gfk.com, www.gfk.pl

Kluczowe osoby w firmie

Agnieszka Sora – dyrektor zarządzający
Marek Markiewicz – dyrektor zarządzający

Rok założenia: 1990

Kapitał: zagraniczny

Przedstawiciel sieci agencji badawczych:

GfK Group

Zespół:

pracownicy merytoryczni **196**
pracownicy administracyjni **17**
łącznie **213**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do
badań jakościowych **2030**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

większość sektorów gospodarki, administracja publiczna
i rządowa, projekty międzynarodowe

Członkostwo w organizacjach:

OFBOR, ESOMAR

Specjalizacje:

badania konsumenckie (dział Custom Research)
badania panelowe: FMCG i dobra trwałe (odpowiednio
działy Consumer Tracking i Retail and Technology)
badania B2B
badania mediów (dział Media)
badania społeczno-polityczne oraz ewaluacyjne

Rodzaje badań:

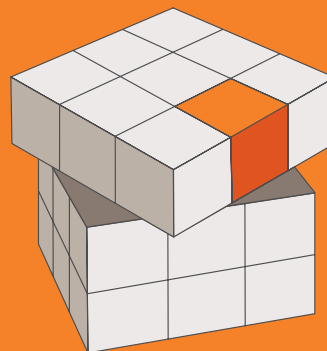
badania panelowe (panele: gospodarstw domowych,
indywidualny, handlowy, internautów, dziecięcy)
badania ad-hoc (PAPI, CAPI, CATI, CAWI)
badania jakościowe (FGI, IDI, diady, psychodrama)
licencjonowane metodologie dopasowane do faz
życia produktu: badania segmentacyjne i U&A, testy
konceptów nowych produktów, testy opakowań,
badania wrażliwości cenowej, badania reklam, analizy
poziomu sprzedaży produktów, badania efektywności
działań PR i reputacji marki, pomiary satysfakcji
i lojalności klientów, mystery shopping, shopper
insight, obserwacje wideo, eye-tracking, konsulting
bazodanowy i geomarketing



Growth from Knowledge

Dzielimy się wiedzą. Wspieramy inwestycje.

- Innowacyjne metody badawcze
- Komplementarna wiedza
- Partnerstwo




Millward Brown SMG/KRC (SMG/KRC Poland Media SA)

02-797 Warszawa, ul. Nowoursynowska 154 a

tel. 22 545 20 00, fax 22 545 21 00

office@pl.millwardbrown.com, www.millwardbrown.com/pl

Kluczowe osoby w firmie:

Krzysztof Kruszewski – dyrektor generalny

Paweł Ciacek – dyrektor ds. kontaktów z klientami

Marek Biskup – dyrektor ds. kontaktów z klientami

Rok założenia: 1990**Kapitał:** zagraniczny**Przedstawiciel sieci agencji badawczych:**

Millward Brown

Zespół:

dane poufne

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

wszystkie sektory społeczno-gospodarcze, badania rynku (głównie FMCG), badania ewaluacyjne na zlecenie instytucji centralnych, jednostek samorządowych oraz organizacji pozarządowych

Specjalizacje:

badania skuteczności działań informacyjno-promocyjnych, komunikacji marketingowej, badania satysfakcji, mystery shopping, badania poświęcone budowaniu pozycji marek oraz mediów

Rodzaje badań:

desk research

jakościowe (między innymi FGI, IDI)

ilościowe (hall test, CAPI, CATI, CAWI)

mystery shopping

badania w Internecie

badania bazujące na neuroscie

inne ilościowe badania ad hoc

Capibus

Członkostwo w organizacjach:

OFBOR, PTBRiO

Za liczbami stoją profesjonaliści

SMG/KRC POLAND MEDIA S.A.
110

projektów badawczych
z sektora
zamówień
publicznych
w roku 2010

15 zespołów badawczych

150 doświadczonych ekspertów

21 lat realizacji badań w Polsce

38 lat bogatego doświadczenia
na rynkach międzynarodowych

250 referencji z instytucji centralnych, powiatowych i samorządowych

1 aktualizowany corocznie certyfikat PKJPA
(Program Kontroli Jakości Pracy Ankieterów), przyznawany przez OFBOR



ośrodek ewaluacji

Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.

00-187 Warszawa, ul. Nalewki 5/40

tel. 22 831 48 29, fax 22 831 48 29

info@ewaluacja.eu, www.ewaluacja.eu

Kluczowe osoby w firmie:

Agnieszka Szczurek – prezes

Małgorzata Leszczyńska – wiceprezes

Magdalena Szostakowska

Rok założenia: 2004

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy merytoryczni **5**pracownicy administracyjni **3**łącznie **8**

ankieterzy, koordynatorzy regionalni, badacze,

eksperci **15**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

ewaluacja i monitoring projektów unijnych,

systemowych oraz krajowych

badania dla instytucji publicznych na poziomie

centralnym i regionalnym

współpraca z organizacjami pozarządowymi

Specjalizacje:

ewaluacja edukacji, polityki społecznej i programów profilaktycznych

badania rozwoju lokalnego i w obszarze

wielokulturowości

ogólnopolskie badania, także w konsorcjach z innymi

firmami badawczymi

projekty międzynarodowe we współpracy z partnerami

zagranicznymi

Rodzaje badań:

ewaluacje operacyjne różnego typu: ex-post, mid-term,

ex-ante oraz on-going

projektowanie i prowadzenie badań jakościowych

Członkostwo w organizacjach:

Cooperation for European Evaluation (C2E)

European Evaluation Society

Polskie Towarzystwo Ewaluacyjne

Polskie Towarzystwo Socjologiczne



ośrodek ewaluacji

www.ewaluacja.eu




Otawa Group Sp. j.

40-096 Katowice, ul. 3-go Maja 22/6
tel. 32 253 67 14, tel./fax 32 253 76 15
biuro@otawagroup.pl, www.otawagroup.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Krzysztof Otawa – dyrektor generalny
Tomasz Otawa – dyrektor działu szkoleń

Rok założenia: 1997

Kapitał: polski

Przedstawiciel sieci agencji badawczych:

Millward Brown SMG/KRC

Zespół:

pracownicy merytoryczni **20**
pracownicy administracyjni **5**
łącznie **25**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do
badań jakościowych **80**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

sektor publiczny, administracja centralna i regionalna,
samorząd terytorialny, sektor prywatny

Specjalizacje:

Badania rynku, ewaluacje badań i szkoleń, ekspertyzy
dotyczące programów publicznych,
szkolenia dla administracji centralnej,
regionalnej i samorządu terytorialnego, sektora
prywatnego

Rodzaje badań:

badania ilościowe: face-to-face (in home, in office,
central location, B2B)
badania jakościowe: FGI, IDI

szkolenia



badania



projekty unijne





PBS DGA Sp. z o.o.

81-812 Sopot, ul. Junaków 2
tel. 58 550 60 70, fax 58 550 66 70
kontakt@pbsdga.pl, www.pbsdga.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Krzysztof Koczurowski – prezes
Ryszard Pierkowski – wiceprezes
Katarzyna Mojsiewicz – dyrektor ds. rozwoju,
członek zarządu

Rok założenia: 1990

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy merytoryczni **73**
pracownicy administracyjni **34**
łącznie **107**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni,
rekruterzy do badań jakościowych **2522**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

badania społeczne i polityczne, telekomunikacja,
energetyka, finanse, handel

Specjalizacje:

rynek pracy, kultura, edukacja, turystyka, medycyna,
polityka społeczna, NGO, ewaluacje, kultura i klimat
organizacji, jakość życia, rozwój regionalny
badania marki, badania satysfakcji i lojalności
badania handlu, w tym mystery shopping,
zaawansowana analiza danych

Rodzaje badań:

CAPI
CATI
CAWI
P&P
FGI
IDI
etnografia

Członkostwo w organizacjach:

PTBRIo, OFBOR, ESOMAR



Dowiedz się więcej
działaj skuteczniej

PBS DGA to:

- **największa** polska firma badawcza
- doświadczenie w badaniach społecznych gromadzone od **1990 roku**
- **najwyższa jakość usług** potwierdzona certyfikatem Programu Kontroli Jakości Pracy Ankieterów
- kompleksowa realizacja procesu badawczego - **od projektu do rekomendacji**
- co piąta złotówka wydana przez **sektor publiczny** na badania trafia do PBS DGA (drugie miejsce w rankingu PTBRIo w 2010 roku)
- **380 000 wywiadów** zrealizowanych w 2010 roku

PBS DGA Spółka z o.o.
Ul. Junaków 2, 81-812 Sopot
Tel. (+48) 58 555 41 56
www.pbsdga.pl



Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o.

02-796 Warszawa, ul. Migdałowa 4

tel. 22 256 39 00, fax 22 256 39 10

biuro@pag-uniconsult.pl, www.pag-uniconsult.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Maciej Gajewski – członek zarządu

Jan Szczucki – członek zarządu

Paweł Penszko – ekspert ds. badań

Rok założenia: 1989

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy i współpracownicy merytoryczni **60**

pracownicy administracyjni **3**

łącznie **63**

ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do badań jakościowych **15**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

instytucje publiczne, firmy prywatne, NGO

Specjalizacje:

badania ewaluacyjne

doradztwo (gospodarcze, w zarządzaniu, rozwoju kapitału ludzkiego)

innowacje i wspieranie rozwoju MSP

instrumenty finansowe dla MSP

szkolenia

Rodzaje badań:

CATI

CAWI

FGI

IDI

desk research

Członkostwo w organizacjach:

Stowarzyszenie Doradców Gospodarczych



Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source”

61-312 Poznań, ul. Sławie 53
tel. 61 622 92 06, fax 61 622 92 08
biuro@re-source.pl, www.re-source.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Michał Korczyński – współwłaściciel
Monika Sarapata – współwłaściciel

Rok założenia: 2006

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy merytoryczni **5**
pracownicy administracyjni **2**
łącznie **7**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do badań jakościowych **110**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

administracja centralna (ministerstwa, agencje rządowe)
administracja regionalna i lokalna (urzędy marszałkowskie, urzędy miast i gmin)
urzędy pracy (na szczeblu wojewódzkim i powiatowym)
uczelnie i inne placówki naukowe
instytucje otoczenia biznesu
organizacje pozarządowe
przedsiębiorstwa

Specjalizacje:

ewaluacja (ex-ante, on-going, ex-post) interwencji publicznych, w szczególności w obszarach:
przedsiębiorczości, innowacyjności, rynku pracy, kapitału ludzkiego, systemów zarządzania wdrażaniem interwencji publicznych
ekspertyzy społeczno-ekonomiczne
badania monitoringowe
badania rynku pracy
badania opinii mieszkańców
badania wizerunkowe
badania marketingowe

Rodzaje badań:

badania ilościowe: CATI, CAWI, CAPI, PAPI, ankieta audytoryjna, ankieta pocztowa, badania łączące różne warianty technik badawczych (podejście mixed-mode)
badania jakościowe: IDI, ITI, FGI, Desk/Web research, obserwacja

Członkostwo w organizacjach:

Polskie Towarzystwo Badaczy Rynku i Opinii
Polskie Towarzystwo Socjologiczne
European Sociological Association



PBD „Re-Source” oferuje kompleksowe wsparcie badawcze z wykorzystaniem większości technik ilościowych i jakościowych.

W związku z wdrożeniem MULTIKANALOWEGO SYSTEMU REALIZACJI BADAŃ WSPOMAGANYCH KOMPUTEROWO szczególnie zachęcamy do skorzystania z naszej oferty w zakresie obsługi projektów CAWI i CATI.

Specjalizujemy się w realizacji badań CAWI oraz badań realizowanych w formule „MIXED-MODE DATA COLLECTION” (głównie: CAWI + CATI, ew. PAPI lub ankieta pocztowa; z zachowaniem wszelkich standardów metodologicznych związanych z łączeniem poszczególnych technik badawczych).

PRZYKŁADOWE ZASTOSOWANIA:

- Badania w precyzyjnie zdefiniowanych populacjach (beneficjenci, uczestnicy projektów)
- Badania na próbach rozproszonych geograficznie (np. dotyczące projektów i Programów o zasięgu ogólnopolskim)
- Badania na trudno dostępnych próbach celowych (np. potencjalni beneficjenci spełniający określone kryteria)
- Badania wśród podmiotów instytucjonalnych – urzędów, firm, organizacji (lub ich sieci)
- Badania wewnątrz organizacji (badania wśród członków organizacji, analiza funkcjonowania struktury organizacyjnej i komunikacyjnej)
- Badania eksperckie (w tym badania metodą delficką)

DLACZEGO PBD „RE-SOURCE”?

- Realizacja badań w oparciu o zaawansowaną platformę technologiczną PASW Data Collection (dawniej: SPSS Dimensions)
- Wysokie wartości RESPONSE RATE dzięki sprawdzonym i różnorodnym technikom zwiększania responsywności
- Kompleksowa obsługa badania (nieszablonowe projektowanie, efektywna realizacja, pogłębiona analiza, użyteczne i praktyczne rekomendacje)
- Personalizacja podejścia do sposobu realizacji badania i rekrutacji respondentów
- Multimedialność, wielojęzyczność oraz atrakcyjny charakter badania z punktu widzenia respondenta
- Bezpieczeństwo danych kontaktowych respondentów i danych wynikowych (z uwzględnieniem wymogów określonych w Ustawie o ochronie danych osobowych)
- Ciągły monitoring i zarządzanie próbą w trakcie badania



PSDB Sp. z o.o.

00-825 Warszawa, ul. Sienna 64
tel. 22 492 71 04, fax 22 492 71 39
psdb@psdb.com.pl, www.psdb.com.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Tomasz Klimczak – prezes zarządu
Krystyna Gurbel – członek zarządu

Rok założenia: 2004

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy merytoryczni **20**
pracownicy administracyjni **4**
łącznie **24**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni, rekruterzy do
badań jakościowych **107**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

sektor publiczny, administracja centralna i regionalna,
samorząd terytorialny

Specjalizacje:

ewaluacje, badania i ekspertyzy dotyczące interwencji
publicznych
szkolenia dla administracji centralnej, regionalnej
i samorządu terytorialnego

Rodzaje badań:

badania ewaluacyjne
badania społeczne
badania gospodarcze

ZBIERAMY FAKTY

ANALIZUJEMY DANE

ODRZUCAMY TO, CO ZACIEMNA OBRAZ

DOCIERAMY DO SEDNA

Wiemy, jak trudna i złożona jest praca
w **administracji** publicznej. W końcu stąd się
wywodzimy.

Wiemy, że by wybrać taką drogę, trzeba mieć
poczucie **misji** i wielką potrzebę zmieniania
świata.

My nie tylko wierzymy, że ta praca ma **sens**.

My jesteśmy w stanie to **udowodnić**.





Taylor Economics Sp. z o.o.

Gdański Park Naukowo-Technologiczny, 80-172 Gdańsk, ul. Trzy Lipy 3
tel. 698 653 612, 501 226 086
office@tayloreconomics.com, www.tayloreconomics.com

Kluczowe osoby w firmie:

Michał Przybyłowski – managing partner
Piotr Tamowicz – managing partner

Rok założenia: 2010

Kapitał: polski

Zespół:

pracownicy merytoryczni **4**
pracownicy administracyjni **1**
łącznie **5**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

sektor publiczny, administracja centralna i regionalna,
samorząd terytorialny, MSP

Specjalizacje:

ewaluacje, badania i ekspertyzy dotyczące programów publicznych
ekspertyzy dotyczące polityki wsparcia MSP, rozwoju rynków finansowych

Rodzaje badań:

badania ewaluacyjne
badania gospodarcze

Our know-how...
...for better business,
and better society



Taylor Economics Ltd. combines years of experiences of its founder in monitoring transformation of Poland's economy with up-to-date know-how on market research and analysis.

We offer advanced and systemic approach in solving strategic problems of public intervention and market development.

Our assets

- Understanding of markets and entrepreneurship
- Understanding of economic transformation
- Very good theoretical background

Our values

- Independency & credibility
- Business ethics
- Corporate governance

Our business

- Evaluation of public intervention
- Evaluation of public policies
- Research and market analysis



TNS OBOP (OBOP Sp. z o.o.)

00-687 Warszawa, ul. Wspólna 56
tel. 22 598 98 98, fax 22 598 99 99
office@tnsglobal.pl, www.tnsglobal.pl

Kluczowe osoby w firmie:

Andrzej Olszewski – prezes zarządu
Anna Karczmarszuk – dyrektor ds. badań
Mateusz Galica – dyrektor ds. strategii

Rok założenia: 1958

Kapitał: mieszany z przewagą zagranicznego

Przedstawiciel sieci agencji badawczych:
TNS

Zespół:

pracownicy merytoryczni **132**
pracownicy administracyjni **b.d.**
łącznie **132**
ankieterzy, koordynatorzy regionalni,
rekruterzy do badań jakościowych **1166**

Segmenty rynku, dla których firma realizuje badania:

media, badania społeczno-polityczne, badania
konsumenckie/badania rynku FMCG, motoryzacja,
badania rynku medycznego i farmaceutycznego,
telekomunikacja i IT, finanse i B2B

Specjalizacje:

badania rynku, consulting, koordynacja
międzynarodowa

Rodzaje badań:

CATI, CAPI, CAWI, IDI, FGI, desk research, badania
satysfakcji, mystery shopping, telemetria

Członkostwo w organizacjach:

ESOMAR, OFBOR, PTBRiO, FCSR

98%

98% naszych Klientów poleciłoby usługi TNS OBOP znajomym!*



Aby zostać Członkiem Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego:

Krok 1. Zapoznaj się ze statutem PTE.

Krok 2. Prześlij na adres PTE wypełnioną Deklarację członkowską, Życiorys zawodowy dokumentujący doświadczenie związane z ewaluacją i wykształcenie oraz List motywacyjny, uzasadniający dlaczego chcesz zostać członkiem PTE oraz informację w jakie działania Towarzystwa chciał(a)byś się włączyć.

Krok 3. Oczekuj na pozytywną decyzję Zarządu PTE.

wstąp do

pte

oferta dla ewaluatorów i managerów ewaluacji

Jako członek PTE

- masz dostęp do aktualnych ofert na badania ewaluacyjne oraz projekty pokrewne (badawcze, metodologiczne, doradcze, szkoleniowe, itp.) kierowane do Członków Towarzystwa;
- masz możliwość uczestniczyć w rozwijaniu działalności szkoleniowej Towarzystwa skierowanej do instytucji publicznych , organizacji pozarządowych i podmiotów prywatnych;
- masz możliwość uczestniczenia w projektach realizowanych przez Towarzystwo;
- wymienisz i wzbogacisz swoje doświadczenie i warsztat ewaluacyjny realizując różnorodne wspólne projekty w gronie ekspertów PTE;
- budujesz sieć kontaktów i współpracy w środowisku managerów ewaluacji i profesjonalnych ewaluatorów, przydatną w innych obszarach życia zawodowego;
- promujesz zasadę evidence-based policy w społeczeństwie i rozwijasz kulturę ewaluacyjną w Polsce.

Lista firm występujących w katalogu Polskiego Towarzystwa Ewaluacyjnego

firma	e-mail	www
4P Research Mix Sp. z o.o.	mail@4prm.com	www.4prm.com
Agrotec Polska Sp. z o.o.	agrotec@agrotec.pl	www.agrotec.pl
Akademia Leona Koźmińskiego	anetam@kozminski.edu.pl	www.studiapodyplomowe.edu.pl
ARC Rynek i Opinia Sp. z o.o.	office@arc.com.pl	www.arc.com.pl
ASM-Centrum Badań i Analiz Rynku Sp. z o.o.	sekretariat@asm-poland.com.pl	www.asm-poland.com.pl
CADAS Software Sp. z o.o.	info@cadass.pl	www.cadas.pl
CBM Indicator Sp. z o.o.	indicator@indicator.pl	www.indicator.pl
Centrum Projektów Europejskich	cpe@cpe.gov.pl	www.cpe.gov.pl
Coffey International Development Sp. z o.o.	polska@coffey.com	www.coffey.pl
Dyspersja Anna Chrościcka	biuro@dyspersja.com	www.dyspersja.com
Ecorys Polska Sp. z o.o.	ecorys@ecorys.pl	www.ecorys.pl
EGO-Evaluation for Government Organizations S.C.	evaluation@evaluation.pl	www.evaluation.pl
Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych (EUROREG)	euoreg@uw.edu.pl	www.euroreg.uw.edu.pl
Fundacja Centrum Badań Opinii Społecznej	info@cbos.pl	www.cbos.pl
GfK Polonia Sp. z o.o.	info.poland@gfk.com	www.gfk.pl
Grupa Doradcza Wspierania Rozwoju Regionalnego TROJDEN Paweł Kościelecki	pawel.koscielecki@grupatrojden.pl	www.grupatrojden.pl
Grupa Gumulka – Euroedukacja Sp. z o.o.	grupa@gumulka.pl	www.gumulka.pl
IBC Group Central Europe Holding S.A.	biuro@ibc-group.pl	www.ibc-group.pl
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	info@ksap.gov.pl	www.ksap.gov.pl
Millward Brown SMG/KRC	office@pl.millwardbrown.com	www.millwardbrown.com/pl
Ośrodek Ewaluacji Sp. z o.o.	info@ewaluacja.eu	www.ewaluacja.eu
Otawa Group Sp. j.	biuro@otawagroup.pl	www.otawagroup.pl
PBS DGA Sp. z o.o.	kontakt@pbsdga.pl	www.pbsdga.pl
Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o.	biuro@pag-uniconsult.pl	www.pag-uniconsult.pl
Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source”	biuro@re-source.pl	www.re-source.pl
PrePost Consulting Alicja Zajązkowska	alicja@prepost.pl	www.prepost.pl
Projekt „Ministerstwa Uczące Sie”	biuro@mus.edu.pl	www.mus.edu.pl
PSDB Sp. z o.o.	psdb@psdb.com.pl	www.psdb.com.pl
Public Profits Sp. z o.o.	biuro@publicprofits.pl	www.publicprofits.pl
Realizacja Sp. z o.o.	biuro@realizacja.com.pl	www.realizacja.com.pl
Taylor Economics Sp. z o.o.	office@tayloreconomics.com	www.tayloreconomics.com
TNS OBOP (OBOP Sp. z o.o.)	office@tnsglobal.pl	www.tnsglobal.pl
TNS Pentor	pentor@pentor.pl	www.pentor.pl
Uniwersytet Warszawski, Wydział Filozofii i Socjologii	sekretariat-dyd@uw.edu.pl	www.is.uw.edu.pl
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.	obsługa.klienta@wolterskluwer.pl	obsługa.klienta@wolterskluwer.pl
Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o.o.	zgd@zgd.com.pl	www.zgd.com.pl
Zakład Badań Naukowych Polskiego Towarzystwa Socjologicznego	biuro@zbnpts.pl	www.zbnpts.pl



Krajowy Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego, działający w strukturach **Centrum Projektów Europejskich**, jest instytucją wspierającą wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w szczególności poprzez koordynację sieci **52 Regionalnych Ośrodków EFS w Polsce**. Sieć Regionalnych Ośrodków Europejskiego Funduszu Społecznego powstała, aby rozwijać kompetencje potencjalnych projektodawców związane z wykorzystaniem szansy, jaką oferuje Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Działalność Krajowego Ośrodka EFS koncentruje się na utrzymywaniu jednolitego standardu usług świadczonych beneficjentom korzystającym ze środków EFS w swoim regionie. Wykorzystywane są do tego różne narzędzia, które mają na celu systematyczną analizę i gromadzenie informacji dotyczących zarówno działalności Regionalnych Ośrodków EFS, jak i wyników ich pracy oraz zmian zachodzących w ich otoczeniu.

Poniżej prezentujemy opis niektórych badań zrealizowanych w latach 2009 – 2011. Każde z tych badań charakteryzuje się odmiennym celem, metodologią, odrębnym obszarem i poziomem analiz oraz stanowi ważne miejsce w systemie gromadzenia wiedzy o działalności sieci Regionalnych Ośrodków EFS.

- **Badanie Tajemniczy Klient.**

Celem badania jest ocena usług informacyjnych oraz doradczych z punktu widzenia klienta w Regionalnym Ośrodku EFS. Badanie to jest stałym elementem systemu weryfikacji Regionalnych Ośrodków EFS.

- **Badanie kompetencji personelu kluczowego Regionalnych Ośrodków EFS.**

Celem badania kompetencji jest uzyskanie wiedzy na temat posiadanych przez pracowników kompetencji w odniesieniu do zajmowanych przez nich stanowisk oraz wypracowanie rekomendacji wskazujących zalecane kierunki rozwoju i szkoleń pracowników Regionalnych Ośrodków EFS. Jego wyniki posłużą do lepszego określenia kierunku rozwoju pracowników, lepszego dopasowania szkoleń i działań rozwojowo-edukacyjnych podejmowanych przez Krajowy Ośrodek EFS.

- **Ewaluacja sieci Regionalnych Ośrodków EFS.**

Badanie ewaluacyjne nakierowane jest przede wszystkim na weryfikację rozwiązań systemowych i ocenę działalności sieci jako całości, co czyni je odmiennym od przedstawionych powyżej badań, które koncentrowały się bądź na danym Ośrodku bądź na konkretnym pracowniku. Analiza systemu pod kątem jego mocnych i słabych stron miała doprowadzić do wypracowania rekomendacji wskazujących zalecane kierunki rozwoju sieci.

W latach 2011-2012 Krajowy Ośrodek EFS planuje podjąć dalsze badania:

- Badanie spójności sieci Regionalnych Ośrodków EFS.
- Badanie partnerstw założonych lub wspieranych przez Regionalne Ośrodki EFS.
- Tajemniczy Klient - kontynuacja.

Wszystkie instytucje zainteresowane pomocą Regionalnych Ośrodków EFS, zarówno na etapie formułowania pomysłu na projekt, jak i aplikowania oraz realizacji zachęcamy do kontaktu z Ośrodkami.

Przydatne informacje znajdzie Państwo na stronie www.roEFS.pl

Ogłoszenie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego





Misją KSAP jest kształcenie urzędników odpowiedzialnych za sprawy kraju, wyczulonych na problemy obywateli, profesjonalnych i zdolnych do pracy w środowisku międzynarodowym.



Zakresy działania Krajowej Szkoły:

- kształcenie stacjonarne - przygotowujące wysoko wykwalifikowanych urzędników służby publicznej;
- kształcenie ustawiczne - specjalistyczne szkolenia dla urzędników administracji publicznej;
- współpraca z urzędami i instytucjami administracji publicznej, organizacjami krajowymi i zagranicznymi, ze szkołami wyższymi i placówkami badawczymi;
- organizacja seminariów, konferencji oraz spotkań z wybitnymi osobistościami życia społecznego, nauki i polityki.

